

Protokół Nr LVII/23
z LVII sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w dniu 29 maja 2023 r.

rozpoczęcie sesji godz. 10:00

zakończenie sesji godz. 16.50

W dniu 29 maja 2023 r. w sali im. Władysława Raczkiewicza w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu odbyła się LVII sesja zwyczajna Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego VI kadencji. Sesję otworzyła Przewodnicząca Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego **Elżbieta Piniewska**.

Na wstępie przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** powitała Radnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego (lista obecności zał. nr 1); Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego **Piotra Całbeckiego** wraz z zarządem województwa; Posłankę na Sejm RP **Iwonę Kozłowską**, dyrektorów departamentów Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz jednostek organizacyjnych oraz wszystkich biorących udział w sesji (lista obecności zał. nr 2).

Z kolei, na podstawie listy obecności przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** poinformowała, że w sesji bierze udział 27 radnych, co stanowi quorum obrad. Obrady Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego są prawomocne.

Następnie przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji porządku obrad. Zapytała o wnioski dotyczące zmiany porządku obrad (zał. nr 3).

Marszałek **Piotr Całbecki** zgłosił wniosek o wprowadzenie do porządku obrad projektów uchwał:

- uchwały w sprawie przejęcia przez Województwo Kujawsko-Pomorskie prowadzenia zadania Województwa Mazowieckiego w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego – projekt zarządu województwa – druk nr 74/23.

- uchwały zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia stawek dotacji przedmiotowych dla operatorów świadczących usługi publiczne w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym – projekt zarządu województwa – druk nr 75/23.

Przewodniczący Klubu Radnych Koalicji Obywatelskiej **Robert Malinowski** zgłosił wniosek o wprowadzenie do porządku obrad:

- projekt apelu w sprawie ustawy o powołaniu Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** powiedziała, że wniosek zgłoszony przez przewodniczącego Roberta Malinowskiego będzie poddany pod głosowanie po przekazaniu projektu apelu radnym.

Więcej wniosków nie zgłoszono.

Przystąpiono o głosowania zgłoszonych propozycji do porządku obrad poprzez wprowadzenie:

- projektu uchwały w sprawie przejęcia przez Województwo Kujawsko-Pomorskie prowadzenia zadania Województwa Mazowieckiego w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego – projekt zarządu województwa – druk nr 74/23; wynik głosowania: 24 głosy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik projekt uchwały wprowadził do porządku obrad, jako kolejny po punkcie 22; sejmik zmianę przyjął.

- uchwały zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia stawek dotacji przedmiotowych dla operatorów świadczących usługi publiczne w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym – projekt zarządu województwa – druk nr 75/23; wynik głosowania: 26 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik projekt uchwały wprowadził do porządku obrad, jako kolejny po punkcie 22; sejmik zmianę przyjął.

Porządek obrad po zmianach – zał. nr 4.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** kontynuując realizację porządku obrad przystąpiła do punktu dotyczącego przyjęcia protokołu LV zwyczajnej sesji sejmiku oraz protokół z LVI uroczystej sesji sejmiku. Pytań ani uwag nie zgłoszono. Protokoły sejmik przyjął.

Z kolei przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji punktu porządku obrad, który przewidywał informację z pracy sejmiku województwa (zał. nr 5).

Pytań ani uwag nie zgłoszono.

Więcej pytań ani uwag nie zgłoszono. Sejmik informację rozpatrzył.

Następnie przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał informację z pracy zarządu województwa (zał. nr 6, zał. nr 6a).

Przystąpiono do zgłaszania pytań i uwag.

Przewodniczący Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości **Michał Krzemkowski** powiedział, że chciałby zapytać o sprawę, która miała miejsce w okresie międzysesyjnym tj. o wyrównanie straty jednostkom służby zdrowia, które ją poniosły na skutek swojej działalności w zeszłym roku i w latach poprzednich. Są trzy jednostki w naszym województwa, które miały stratę i ta strata nie została zrekompensowana kosztami amortyzacji i samorząd województwa staje przed wyzwaniem, przed kwestia tego czy tej straty nie wyrównać z budżetu województwa. Szczególnie dotyczy to Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy. Powiedział, że gdy pytał o tę sprawę na Komisji Rewizyjnej, kiedy radni oceniali wykonanie budżetu za zeszły rok, to otrzymał informację od pana skarbnika, że samorząd województwa nie musi tej straty wyrównywać. Później otrzymał informację, że nie tylko, że nie musi, ale że nie może jej wyrównać. Zapytał, a pytał już o to na Komisji Promocji

i Ochrony Zdrowia, jak zmieniły się przepisy w związku z tym, że coś co kiedyś można było zrobić, teraz nie można robić, i ta strata w przypadku Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Bydgoszczy nie może być wyrównana. A niestety jest tam w tej chwili sytuacja krytyczna, ponieważ jednostka ta od lutego nie płaci lekarzom za kontrakty w ramach realizacji swoich ustawowych obowiązków. Są zaległe składki na ZUS. I mimo pewnego procesu restrukturyzacyjnego tych spłat, część z tych spłat jest wymagalna. Ta placówka tak de facto stoi przed decyzją, że lada moment będzie musiała zawiesić swoją działalność. Na posiedzeniu zarządu w kwietniu ustalono, że będzie dokonane wyrównanie za rok 2021, bowiem w styczniu zatwierdzono plan naprawczy i wydawał się, że jest droga otwarta do tego, aby wyrównać stratę za rok 2021. W związku z tym można by te brakujące środki na ten moment uzupełnić i jednostka mogłaby przystąpić do działań, które są na nią nałożone. Ale okazuje się, że tego wyrównania nie będzie. Nie wie, jakie pan marszałek ma dalsze plany w związku z tym, ale uważa, że jest pewien pożar, który trzeba gasić. I byłby zobowiązany gdyby pan marszałek się w tej kwestii wypowiedział. Następnie radny przypomniał, że na jednej z poprzednich sesji poruszał temat linii kolejowej z Nakła do Chojnic, gdzie Polskie Linie Kolejowe dokonały pewnych działań remontowych, modernizacyjnych, gdzie części stacji przywrócono funkcjonalność. Zaproponował, aby pan marszałek dołączył tę linię do sieci połączeń kolejowych w naszym województwie. Wówczas pan marszałek odpowiedział, że jest to wprawdzie możliwe, ale musiałoby to być zgłoszone na etapie konsultacji Wojewódzkiego planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego i jest ten etap, że można uwagi zgłaszać. Powiedział, że szukał tego planu na stronie urzędu marszałkowskiego, szukały inne osoby i nie można było tego znaleźć. Nie wiem, czy pan marszałek się pomylił, czy powiedział o czymś, co jeszcze nie nastąpiło a nastąpi. Byłby wdzięczny za odpowiedź w tym względzie, tj. od kiedy do kiedy te konsultacje nastąpią, żeby można było rzeczywiście pewne propozycje zgłosić. Dalej radny zapytał, na jakim etapie jest inwestycja rozbudowy Filharmonii Pomorskiej? Co się dzieje w tym względzie? Z kolei radny zapytał o prom w Solcu Kujawskim, bowiem doszło niedawno do przykrego zdarzenia, że prom po kilkunastu dniach obsługi osiadł na mieliźnie. Trzeba było uruchomić służby ratownicze, aby pasażerów dowieść do brzegu. Okazało się, że załoga jest nieprzeszkolona, że nie do końca jest zorientowana, że istnieje awaryjny system zasilania promu. W związku z tym zapytał o miesięczny koszt obsługi tego promu. Ile kosztuje nas załoga promu? Dodatkowo okazuje się, że tam bardzo szybko dochodzi do nanoszenia się osadów dennych i konieczne będzie bagrowanie tego miejsca. W związku z tym czy jeszcze w tym roku jest planowane bagrowanie Wisły na tym odcinku? Jaki jest przewidywany roczny koszt dalszej eksploatacji tego promu? Jaki to będzie roczny koszt bagrowania?

Radny **Jarosław Katulski** powiedział, że pytanie, które chciał zadać zgłosił przedmówca, bo też interesują go losy promu w Solcu Kujawskim, jaka jest perspektywa? Kiedy będzie uruchomiony tak, żeby mógł efektywnie funkcjonować? Czy jest możliwe, żeby w następnych latach, mimo niskiego poziomu Wisły, ta przeprawa funkcjonowała w miarę normalnie czy będzie to wymagało olbrzymich corocznych nakładów na pogłębianie w tym miejscu rzeki Wisły?

Marszałek **Piotr Całbecki** podziękował za pytania. Powiedział: „Odnosnie linii kolejowej Nakło-Chojnice oraz inne korekty naszego rozkładu jazdy i uruchomienie nowych odcinków, to ten plan zostanie niebawem przyjęty przez zarząd i wówczas będzie wyłożony do konsultacji. Tego nie mógł pan radny na razie znaleźć, ale trwają właściwie już końcowe prace, aby mógł się on ukazać i być przyjęty jako wstępny, roboczy dokument i będziemy mogli wszyscy zgłaszać poprawki do niego. Spodziewamy się, żeby jesienią tego roku był przyjęty. Dlatego że niestety procedury w kolejnictwie są takie że mniej więcej od pomysłu do realizacji nowej linii muszą dwa lata upłynąć. Zanim te wszystkie procedury się uprawomocnią, więc będziemy wprowadzać te zmiany zgodnie z tą procedurą, niedługo. Jeśli chodzi o Filharmonie Pomorską została przyjęta, odebrana dokumentacja budowlana. W tej chwili przygotowujemy się do złożenia wniosku do programu Infrastruktury i Środowisko, które jest w dyspozycji ministra kultury. Jesteśmy w 100% gotowi do realizacji, tzn. nasz wniosek ma pełnoprawne pozwolenie na budowę, dokumentację wykonawczą i w każdej chwili możemy ruszyć z inwestycją. Wiem, że już niedługo będzie ten konkurs ogłoszony. Sądzę, że mamy duże szanse, aby w tym trybie konkursowym uzyskać dofinansowanie – niebagatelne, bo mówimy o inwestycji rzędu 300 mln zł. A poziom dofinansowania będzie zależny od kryteriów. Jestem w stałym kontakcie z ministrem kultury, który widzi ten projekt, jako jeden z najważniejszych w Polsce. I mam nadzieję, że taki status utrzyma. Mamy nadzieję, że w tej nowej perspektywie budżetu unijnego, tak jak to zakładaliśmy ze środków regionalnego programu operacyjnego centralnego zostanie on dofinansowany. Jeśli chodzi o prom to sytuacja jest taka, że jest on eksploatowany, ale w trybie jeszcze zamówienia wykonawczego. Wykonawca, który z niemałymi perturbacjami, ale w końcu zbudował ten prom, on go w tej chwili testuje. Przez 4 miesiące tak będzie. My za to nie płacimy, bo to jest w ramach umowy inwestycyjnej. Rzeczywiście miało miejsce wydarzenie, ale nie to, że bezwładnie prom osiadł na mieliźnie, tylko on stracił z winy operatora załogi pewną sterowność, ale zadziałały systemy cumownicze. I prom został zatrzymany na kotwicach, a nie na mieliźnie, na 5 metrach głębokości. Nie było żadnych mieliżny. Nie wiem skąd takie informacje pojawiają się w mediach, ale one są nieprawdziwe. Ta sterowność i jej utrata była spowodowana brakiem kompetencji obsługi. Tak, jak powiedziałem, my na razie za to nie odpowiadamy. Owszem przygotowujemy się już do przejęcia i wzięcia odpowiedzialności, też policzenia kosztów. Dzisiaj dane podpowiadają

nam jaką popularnością będzie się to połączenie cieszyło. Jaka jest frekwencja, ile pojazdów. Jest ona bardzo wysoka. Chętnie kierowcy, podróżni korzystają z tej przeprawy. Jeśli tak będzie to może uda się w niewielkim zakresie dofinansowywać jego funkcjonowanie w przyszłości, bo oczywiście tam wprowadzimy opłaty. Nie będą to opłaty zaporowe a zachęcające. Ten czas 4 miesięcy służy nam analityce już na żywo. Przygotowujemy się do przejścia tego promu. Ogłaszamy przetarg na wybór operatora. Mam nadzieję, że już niedługo będziemy mogli myśleć o budowie drugiego, jeśli ten pierwszy się sprawdzi. Bo rzeczywiście częstotliwość co 20 minut może się okazać zbyt małą, a i też awaryjność, bo może się zdarzyć taka sytuacja, że coś się zadzieje, może być taka sytuacja, że jeśli jest jeden to nawet najlepszy może się w każdej chwili popsuć. Więc dobrze jest, kiedy awaryjnie działa drugi. A generalnie jeśli będzie większe zapotrzebowanie, to będziemy myśleli już w nowej perspektywie być może budżetu unijnego, aby sfinansować budowę drugiego tak, abyśmy mieli większą częstotliwość przeprawy. To jest bardzo dobre połączenie. Tam naprawdę wszyscy są zadowoleni. Pewnej korekty wymagają przyczółki. To uzgadniamy z wojskiem jak usprawnić miejsce cumowania. To są już rzeczy szczegółowe. Co do WOMP-u to już nie możemy pokrywać tak, jak kiedyś to było obowiązkiem, a teraz w ogóle nie można pokrywać straty. Podjęliśmy taką decyzję, że na następnej sesji będziemy omawiać sytuację naszych szpoz w tym WOM-ów. I czeka nas tura rozmów z dyrekcją nie tylko bydgoskiego, ale tych trzech podmiotów, które działają w ramach ustawowych obowiązków, do których my jesteśmy zobowiązani jako samorząd województwa. Ale też w dużej mierze działają już w obszarze komercyjnym. I to jest problem. Wiemy, że badania lekarskie, kierownicze, pracownicze, najróżniejsze mogą wykonywać specjaliści nie zatrudnieni wcale w naszym WOMP-ie. Więc ta pieczęć kwalifikująca właściwie jedynie jest niezbędna naszej instytucji wtedy, kiedy uczniowie mają podjąć decyzje o pracy zawodowej. W tym momencie są kierowani do naszych placówek i my to finansujemy z naszego budżetu. A w innych przypadkach działa wolny rynek i trzeba się tu zastanowić jak dalej postąpić z tymi placówkami. Jesteśmy umówieni z dyrekcją, żeby przygotować wariant, który będzie do zaakceptowania przez państwo radnych, zarząd i jednostkę, bo trudno sobie wyobrazić, żebyśmy dzisiaj dokonywali jakiejś rewolucji. Trzeba to uporządkować i sytuację opanować, bo nie jest dobra, to prawda”.

Przewodniczący Klubu Radnych PiS **Michał Krzemkowski** ad vocem powiedział, że niestety żadnych konkretów się od pana marszałka nie dowiedział. A jak powiedział – pali się, jest problem. WOMP ma teraz do przeprowadzenia badania uczniów do szkół zawodowych ponadpodstawowych i wyższych, a w jaki sposób ma to zrobić, jeżeli lekarze po kolei zaczynają odmawiać współpracy. Jakies rozwiązania muszą się znaleźć. Poza tym pytał na posiedzeniu Komisji Promocji i Ochrony Zdrowia, jaki to przepis został wprowadzony, który nam nagle udaremnia możliwość rekompensowania tych strat i

utrzymania placówki w dalszym funkcjonowaniu, bo ze sprawozdania dotyczącego wojewódzkich osób prawnych żadnego takiego przepisu nie znalazł. Ostatnie przepisy jakie były wprowadzane to był 2021 r. i one nie są takie jednoznaczne, żeby mówiły, że samorząd województwa nie może rekompensować tej straty. Skoro jest taki przepis, to dlaczego zarząd podjął uchwałę, że tę stratę wyrówna. Jest to niezrozumiałe. Domyśla się, że są jakieś plany restrukturyzacji, prawdopodobnie pan marszałek chce tę placówkę zlikwidować albo np. skonsolidować z innymi placówkami. Ale to jest pewien proces, który potrwa miesiącami, a w tej chwili żyjemy w sytuacji bieżącej, palącej potrzeby, którą trzeba w tym tygodniu załatwić. A żadnych konkretnych informacji od pana marszałka w tym względzie nie dostał. Przypomniał, że pytał o cenę bagrowania, jaki jest przewidywany roczny koszt bagrowanie i jakie koszty do tej pory na to poniesiono?

Skarbnik województwa **Paweł Adamczyk** odnośnie WOMP-ów powiedział, że jeżeli chodzi o uruchomienie środków, to ustalono, że zostaną przygotowane aneksy po to, żeby uruchomić przynajmniej chwilowo zaliczkę na poczet płatności, która będzie przekazana. To będzie zaliczka kwartalna do rozliczenia za trzeci kwartał. Uzyskają wsparcie finansową po to, żeby uzyskać płynność finansową. Tam przede wszystkim są kłopoty jeżeli chodzi o ZUS. Jeżeli chodzi o przepisy to art. 59 został zmieniony ustawy o działalności leczniczej – kiedyś był obowiązek a teraz jest możliwość. Ten przepis musi być czytany w kontekście orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, który dokładnie wskazuje, w których sytuacjach ten ujemny wynik finansowy może być pokryty. I w związku z powyższym nie jest to takie łatwe, jak było kiedyś, gdzie przepis dokładnie mówił, że organ prowadzący ma obowiązek pokryć ujemną stratę finansową. W tym tygodniu, tak jak powiedział pan marszałek, będzie spotkanie o sytuacji w WOMP-ach. Na pewno sytuacja dotycząca płynności powinna by zaspokojona przez uruchomienie zaliczek z góry za trzy miesiące i te płatności zostaną uruchomione.

Marszałek **Piotr Całbecki** podziękował panu skarbnikowi za informację. Dodał: „Może ograniczam swoją wypowiedź do ogólnych sformułowań, ale kiedy mówimy o następnej sesji, to jest to ten termin, kiedy będziemy, nie tyle decydować o przyszłości WOMP-ów, bo to jest niemożliwe w tak krótkim czasie. Pewnie zakreślimy jakąś strategię, co dalej z tymi wszystkimi trzema jednostkami. Ale póki co musimy się ratować tymi środkami, które są do dyspozycji – pan skarbnik to wyjaśnił. Na pewno to nie jest leczenie przyczyn tylko bardzo bieżące działanie, które daje trochę wytchnienia, ale na bardzo krótki okres czasu. Ta zaliczka jest właściwie pożyczką, która będzie bardzo szybko skonsumowana i trzeba wiedzieć, co dalej. My, do następnej sesji, kiedy będą przesunięcia budżetowe, będziemy o tym wszystkim rozmawiać”. Odnośnie promu poprosił pana Przemysława Dąbrowskiego dyrektora ZDW w Bydgoszczy, aby odpowiedział, jakie są koszty związane z przygotowaniem torowiska.

Dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy **Przemysław Dąbrowski** powiedział, że to była jednorazowa inwestycja, ponieważ głównym celem było przygotowanie okolic przyczółków. Zostało to wybagrowane. „Co do samej Wisły i przesuwanej się łachy, to nigdy nie jesteśmy w stanie zadziałać, ale to nie przeszkadza, bo prom opływa z jednej lub z drugiej strony. Nasze działanie długofalowe jest inne. Rozmawiamy z Wodami Polskimi i ostrogi, które będą m.in. remontowane pomogą utrzymać prawidłową żeglowność rzeki Wisły. Co do zasady, to żadnych dodatkowych kosztów bagrowania nie będzie”.

Pytań ani uwag nie zgłoszono. Sejmik informację rozpatrzył.

Przewodniczący Klubu Koalicji Obywatelskiej **Robert Malinowski** powiedział, że projekt apelu jest przekazany i poprosił o przegłosowanie wprowadzenia go do porządku obrad sesji.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** ogłosiła 10-minutową przerwę, aby radni mogli zapoznać się z treścią projektu apelu.

- przerwa.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** wznowiła obrady i przystąpiła do realizacji porządku obrad.

Przewodniczący Klubu Koalicji Obywatelskiej **Robert Malinowski** powiedział, że w związku z bardzo płynną sytuacją jeżeli chodzi o projekt stanowiska, bo pana prezydent RP podpisał ustawę o powołaniu Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022, zaistniała konieczność drobnych korekt. Zgłosił do przekazanego projektu stanowiska poprawkę, że w tytule skreśla się „Do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej” oraz skreślić grzecznościowy zwrot „Szanowny Panie Prezydencie”.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** zgłosiła błąd w wyrazie „uprawnienia” w przedostatnim akapicie.

Radny **Rafał Sobolewski** powiedział: „Została nam przedstawiona propozycja stanowiska Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie, którą sygnalizował pan przewodniczący Robert Malinowski. Chciałbym podkreślić, że pan prezydent powiedział, że podpisze ustawę i jednocześnie stwierdził, że skieruje ją do Trybunału Konstytucyjnego w trybie następczym. W związku z czym wydaje mi się, że jeżeli kanwą tego apelu jest to, że zarzuca się ustawie niekonstytucyjność w wielu wymiarach, to stanowisko jest bezzasadne w tym sensie, że Trybunał Konstytucyjny, jako organ najbardziej do tego predysponowany, będzie sprawdzał te wszystkie zarzuty. W związku z czym, biorąc to pod uwagę uważam, że podjęcie tego dzisiejszego stanowiska jest bezzasadne”.

Radny **Jarosław Katulski** ad vocem powiedział: „Zdecydowanie popieram jednak wniosek pana przewodniczącego Roberta Malinowskiego, żebyśmy to stanowisko wprowadzili do porządku obrad i przyjęli. To, że pan prezydent podpisał i w trybie

następczym skierował do Trybunału Konstytucyjnego, niczego nie zmienia. Ustawa wchodzi w życie zwłaszcza, że nie przewidziano *vacatio legis*. A po drugie, mocno dyskusyjne jest to czy Trybunał Konstytucyjny w ogóle jest w stanie zająć się jakąkolwiek ustawą i czy w ogóle mamy Trybunał Konstytucyjny?”

Radny **Rafał Sobolewski** ad vocem powiedział: „To jest dziwne stanowisko. Po raz któryś słyszę, że organy konstytucyjne i państwowe się do niczego nie nadają. Dzisiejsza wypowiedź mówi o tym, że Trybunał Konstytucyjny. A kiedyś kiedy uchwalaliśmy budżet usłyszałem od przewodniczącego komisji budżetu, zresztą my wszyscy, że Najwyższa Izba Kontroli nie nadaje się też do niczego, łącznie z tymi osobami, które wypełniają tam swoje obowiązki. W związku z czym uważam, że jest to kuriozalne”.

Radny **Roman Jasiakiewicz** powiedział: „Stwierdzenie, że zaproponowane nasze stanowisko jest kuriozalne, jest co najmniej dziwne. Mamy bowiem do czynienia z ewidentnym złamaniem Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. A przy złamaniu Konstytucji nie ma dziwnych stanowisk. Jest albo białe albo czarne. Nie ma barw pośrednich. Dlatego konieczne jest to stanowisko, aby wykazać i podać naszą dezaprobatę dla zachowań łamiących w sposób oczywisty Konstytucję. A co do sugestii pana przewodniczącego Roberta Malinowskiego, to proponowałbym jednak pozostawić zwrot grzecznościowy „Szanowny Panie Prezydencie” – niech to będzie zachowane”.

Wiceprzewodnicząca sejmiku **Agnieszka Kłopotek** powiedziała: „Również gorąco dołączam do przyjęcia tego stanowiska. Uważam, że to, że Prezydent podpisał tę ustawę jest zatrważające. I jako prawnik zdecydował się podpisać bubel kompletny, który jest niezgodny z Konstytucją. Myślę, że przyjmimy to stanowisko i wyrazimy w ten sposób naszą dezaprobatę do takiego traktowania Konstytucji i prawa”.

Radny **Jerzy Gawęda** powiedział: „Szanowni państwo, posuwamy się za daleko. Organ konstytucyjny jako część władzy podważa niezależność władzy prezydenckiej. Cała procedura została przeprowadzona w sposób prawidłowy. Obywatele mają prawo wystąpić z innym aktem społecznym i mogą taki akt składać. Ale żeby organ władzy całościowej podważał kompetencje konstytucyjne Prezydenta, Sejmu, Senatu – jest sprawą niedopuszczalną”.

Radny **Roman Jasiakiewicz** ad vocem powiedział: „Proces brzeski i Bereza Kartuska także pozostawały w zgodzie z prawem”.

Przewodniczący Klubu Radnych PiS **Michał Krzemkowski** powiedział: „Szanowna pani przewodnicząca, ja proszę, żeby zamknąć tę dyskusję. O tym będziemy mówić przy głosowaniu tego stanowiska. Teraz głosujemy wprowadzenie do porządku obrad. Po co ta dyskusja, naprawdę – nie wiem. Wszystko ma swój właściwy czas”.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** powiedziała: „Nie myśmy ją zaczęli”.

Wiceprzewodniczący sejmiku **Łukasz Krupa** powiedział: „Dokładnie tak pani przewodnicząca, nie myśmy ją zaczęli. Jeżeli chodzi o uwagi – my nie podważamy kompetencji Prezydenta, a jako osoby z wyboru mieszkańców mamy prawo wyrażać swoją wolę i dezaprobatę również decyzji pana prezydenta, co niniejszym tym stanowiskiem czynimy, więc również popieram, żebyśmy je przyjęli”.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** zamknęła dyskusję i przystąpiła do głosowania zmiany do porządku obrad poprzez wprowadzenie projektu stanowiska w sprawie ustawy o powołaniu Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022: wynik głosowania: 19 głosów za, 8 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik zmianę przyjął i wprowadził projekt stanowiska do porządku obrad, jako kolejny po punkcie 4.

Porządek obrad po zmianie – zał. nr 7.

Z kolei przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji następnego punktu porządku obrad i głosowania stanowiska w sprawie ustawy o powołaniu Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022 (zał. nr 8).

Przystąpiono do zgłaszania pytań i uwag.

Przewodniczący Klubu Radnych PiS **Michał Krzemkowski** powiedział: „To jest sytuacja bez precedensu, ponieważ stanowiska zawsze przyjmujemy na końcu sesji, a nawet stanowisko dotyczące jakże ważnej sprawy obrony godności św. Jana Pawła II zdecydowała pani przewodnicząca, żeby je głosować na końcu sesji, a nagle temat bardzo nośny politycznie, który zamierzacie państwo wykorzystać do pewnego rodzaju przekazu, wprowadza się na początku sesji, jestem tym faktem zbulwersowany. Trzymajmy się pewnych reguł, które mamy tu w sejmiku. Nie naruszajmy ich, pani przewodnicząca”.

Radny **Jarosław Katulski** powiedział, że uważa, że w idealnym punkcie pani przewodnicząca zaproponowała wprowadzenie tego stanowiska. Rzeczywiście sprawa jest bezprecedensowa. Od 2015 r. obserwujemy stopniową dewastację państwa prawa, ale takiego aktu, który by spokojnie można nazwać powołaniem państwowej komisji ds. eliminowania przeciwników politycznych, to jeszcze nie było to są standardy wschodnie. My się z tym fundamentalnie nie zgadzamy. Dlatego uważam, że mamy prawo wyrazić stanowisko w tej sprawie w miejscu, które uważamy za najbardziej stosowne. I nie na końcu sesji, tylko właśnie na początku”.

Więcej pytań ani uwag nie było.

Przystąpiono do głosowania stanowiska w sprawie ustawy o powołaniu Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2022; wynik głosowania: 19 głosów za, 8 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik stanowisko podjął.

Z kolei przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał rozpatrzenie raportu o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2022 r. (zał. nr 9) i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego – projekt przewodniczącej sejmiku – druk nr 1/23 (zał. nr 10): prezentację raportu o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2022 r., debatę nad raportem, głosowanie uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego – projekt przewodniczącej sejmiku – druk nr 1/23.

Przewodnicząca sejmiku, w uzgodnieniu z konwentem, zaproponowała ustalenie następującego trybu prowadzenia obrad i dyskusji nad rozpatrywaniem raportu o stanie województwa: prawo radnego do jednej, nieograniczonej czasem wypowiedzi na temat raportu o stanie województwa; ewentualne zabranie głosu ad vocem przez radnego – do jednej minuty; czas wypowiedzi każdego z mieszkańców do 5 minut (w tym miejscu poinformowała, że nikt z mieszkańców nie zgłosił się do debaty), prawo klubu radnych do wystąpienia podsumowującego debatę.

Pytań ani uwag nie zgłoszono. Sejmik ustalił procedurę.

Raport pozytywnie zaopiniowały Komisja Rewizyjna (zał. nr 11, wynik głosowania: 4 głosy za, 0 przeciw, 2 wstrzymujące) oraz Komisja Polityki Regionalnej, Rozwoju Województwa i Infrastruktury (zał. nr 12, wynik głosowania: 7 głosów za, 1 przeciw, 0 wstrzymujących).

Marszałek **Piotr Całbecki** przedstawił raport o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2022 roku w formie prezentacji (zał. nr 13). Powiedział m.in., że to już piąty raz w nowej formule udzielane jest absolutorium zarządowi województwa. Formuła ta dotyczy przyjęcia wcześniej raportu o stanie regionu. Uczymy się raportowania tak, aby zrozumieć intencję ustawodawcy, ale przede wszystkim zaspokoić oczekiwania radnych, którzy odpowiadają za rozwój regionu.

W związku z barbarzyńskim atakiem Rosji na Ukrainę ubiegły 2022 rok był zdeterminowany tym wydarzeniem. Byliśmy zszokowani, zatrwożeni, jak cały cywilizowany świat, ale heroiczna walka Ukraińców i obrona ich niezależności i wolności uskrzydliła wszystkich nas, a i potwierdziła słuszność decyzji, jakie były podejmowane przez zwykłych mieszkańców od pierwszych godzin inwazji, którzy przyjmowali pod swoje dachy uchodźców, udzielali pomocy charytatywnej. Od początku dużą aktywnością wykazały się wszystkie organy rządowe i samorządowe. Udzielana była realna pomoc braciom z Ukrainy. To zdeterminowało również nasze funkcjonowanie w roku ubiegłym. Należy również pamiętać o okolicznościach, które były otoczeniem tej inwazji – nagle z półek zniknęły produkty spożywcze, ludzie obawiali się najgorszego, rosły ceny, jeszcze bardziej nakręcała się spirala inflacyjna, co miało pierwszorzędny wpływ na zadania realizowane przez

samorząd województwa. Wiele umów trzeba był renegocjować i zmienić sposób funkcjonowania przy realizacji zadań. W maju dopiero został zniesiony stan epidemiologiczny związany z zagrożeniem covidem. W związku z tym można powiedzieć, że funkcjonujemy w permanentnych czasach niepewności, które na pewno nie służą atmosferze planowania. Mimo tych zagrożeń, lęku i chwilowych konsternacji wracano do zmożonej aktywności, bo sytuacja ta mobilizowała. Dlatego rok 2022, powiedział, może uznać za bardzo udany, jeżeli chodzi o realizację bieżących zadań, ale i nadrobienie zaległych.

Za miniony rok współpracy serdecznie podziękował przewodniczącej sejmiku, prezydium sejmiku, wszystkim radnym pracującym w komisjach i sesjach plenarnych, za cierpliwość, zaufanie, że to, co czasami jeszcze nie wyszło uznali, że warto raz jeszcze powierzyć, zaufać. Myśli, że nie ma takich zaległych projektów, od których trzeba by było odstąpić definitywnie, a byłyby słuszne i niezbędne dla funkcjonowania województwa, a przede wszystkim zaspakajałyby potrzeby mieszkańców. Podziękował za ten trudny, ale bardzo dobry rok panu skarbnikowi i jego zespołowi. Zarządowi województwa podziękował za obecność, za dzielenie się obowiązkami, podziękował również wszystkim pracownikom urzędu marszałkowskiego i jednostek podległych.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** otworzyła debatę nad raportem o stanie województwa w 2022 r.

Radny **Marek Hildebrandt** powiedział: „Szanowni państwo, w 2014 r. zostałem radnym województwa. Patrząc z perspektywy tych lat, to w pierwszych czterech latach i drugich dwóch 4 mld zł przeznaczyliśmy na zadania własne województwa, co daje 500 mln zł na rok do budżetu. Marszałek teraz powiedział, że zrobiliśmy 80 km dróg przez te 8 lat, to znaczy, że zrobiliśmy 10 km na rok. To jest przerażające. W Strategii planowaliśmy rozbudowę drogi wojewódzkiej Stolno – Wąbrzeźno. To jest już absurd, ile czasu my tę drogę budujemy. Ograniczenie emisji spalin, drogi rowerowe, koncepcja rozwoju toruńskiego obszaru funkcjonowania: Nawra, Kończewice, Chełmża, Zalesie, Kielbasin, Mlewo – nie zrobiliśmy nic. Następny obszar: Złotoryja, Nowa Wieś, Lubicz Górny, przebieg drogi wojewódzkiej nr 657 – nie zrobiliśmy nic. Toruń, Mała Nieszawka, Wielka Nieszawka, Cierpice – droga wojewódzka nr 273 nie zrobiliśmy nic. Brześć Kujawski, Izbica Kujawska, Koło – droga województwa 270 właściwie też nie zrobiliśmy nic. Prace projektów Brzoza, Łabiszyn, Barcin, Mogilno też nie zrobiliśmy nic. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 551 Strzyżawa, Dąbrowa Chełmińska, Unisław, Chełmża, Wąbrzeźno – też nie zrobiliśmy nic. Prace projektowe rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 563 „wybuduj – zaprojektuj” Rypin – Żuromin nie zrobiliśmy nic.

Szanowni państwo, wydaliśmy pieniądze, ale co za to zrobiliśmy? Pan marszałek na ostatnim posiedzeniu Komisji Rewizyjnej stwierdził, że czekał, że ta perspektywa się

przedłużyć by do końca mieć pieniądze. Przez to czekanie wszystko kosztuje trzy razy więcej co kosztowało. Coraz mniej robimy, a coraz więcej wydajemy.

Byliśmy na posiedzeniu Komisji Rewizyjnej w szpitalu wojewódzkim we Włocławku. Jeśli inwestycja była zaplanowana 1,5 roku temu (ogłoszony był przetarg na 150 mln zł z RPO). Jak można na to patrzeć, gdy słyszę teraz, że ta inwestycja będzie nas kosztowała 350 mln zł. Wiem, że wszystko drożeje, zmienia się, ale jak można być tak rozrzutnym, żeby wydawać takie pieniądze na takie rzeczy, jak np. kino Grunwald, pałacu w Wieńcu.

Panie marszałku, wiem, że pan dużo zmienił, że jest spółka, że są ludzie odpowiedzialni za to. Jestem tu 9 rok i to obserwuję, ile potrzeba było czasu, aby dojść do takich wniosków. Pieniądze, które mieliśmy (500 mln zł do budżetu na rok) to, to co z nich zrobiliśmy, to dużo?"

Marszałek **Piotr Całbecki** powiedział: „Dwa zdanie komentarza do pana wypowiedzi. Ja już znam tę płytę od wielu lat powtarzaną. W ubiegłym roku oddaliśmy nie 10 km tylko 86 km dróg do użytku, i zakończyliśmy te inwestycje”.

Radny **Michał Krzemkowski** powiedział: „Chciałbym skonstatować, że ten raport bardzo obszerny, ładnie graficznie przygotowany, który ma referować realizację zadań przez zarząd i jednostki organizacyjne jest niestety raportem jednostronnym, bo raport pokazuje to, co zrobiono, ale pokazuje też to, co nie zrobiono, a planowano na dany rok. Jest tam wprowadzić informacja o tym, że jest to dokument komplementarny ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, natomiast trzeba sobie zdawać sprawę, że nie wszyscy radni sprawozdanie budżetowe przeczytają. Ten dokument (sprawozdanie) ma zupełnie inny charakter, bardziej matematyczny, bilansowy. Warto byłoby, aby te sprawy, które były planowane a nie zostały zrealizowane były opisane również w tym Raporcie, a tego niestety nie ma. Jest gdzieś delikatnie wspomniane, natomiast nie jest to zrobione systemowo. Tego mi w tym raporcie brakuje. Brakuje mi też informacji, przy prezentacji dość pozytywnej o tym, co zrobiono w dziedzinie rozwoju kolejnictwa w naszym województwie tego, co nie zrobiono, od czego odstąpiono. Nawet, jeżeli wina nie leży po stronie zarządu, to należało to szeroko opisać, bo jednak pełne wycofanie się z inwestycji budowy drogi kolejowej do portu lotniczego z Solca Kujawskiego jest dużą porażką dla rozwoju naszego województwa. Temat ten powinien być szerzej opisany.

Pan marszałek podczas swojej wypowiedzi wspominał, że będzie zrealizowana linia kolejowa z Bydgoszczy przez Kcynię do Gołańcza. Otóż nie będzie zrealizowana, ponieważ nie zapisaliście tego w nowym programie operacyjnym. Nie ma pieniędzy na realizację tej inwestycji. Będzie zrobiony jakiś dokument przedprojektowy, być może projektowy do końca tego roku i wyląduje w szufladzie, bo nie ma pieniędzy na inwestycję.

Uważam także, że w Strategii powinno być zapisane 15 do 20 projektów kluczowych, bardzo istotnych ze względów strategicznych dla rozwoju naszego województwa, które

byłyby kołami zamachowymi rozwoju. Natomiast utworzyliście państwo listę ponad 100 pozycji. Są tam projekty zupełnie przypadkowe, wiele z nich jest na zerowym poziomie realizacji. Uważam, że należałoby popracować nad tym, skupić się na kilkunastu ważnych inwestycjach i pełną parą je realizować. Są tam nawet takie humorystyczne pomysły jak jacht pełnomorski w województwie, które nie ma dostępu do morza. Jest to zupełna utopia. Wycofajcie się z tego, bo to jest śmieszne. Takich projektów jest tam kilkanaście, które nic nie wnoszą i są abstrakcyjne.

Dużo pan marszałek mówił o projektach miękkich, gdzie realizacja najlepiej wychodzi. Mamy Departament Sportu i Turystyki, który powinien nazywać się departamentem sportu, bo tylko 10% środków w jego budżecie przeznaczane są na turystykę. Skupiacie się państwo na paru projektach, a województwo jest generalnie, jeżeli chodzi o szlaki turystyczne, bardzo źle oznakowane. Miejsca pamięci również są bardzo źle oznakowane. Wiele z ciekawych pozycji można znaleźć w mapie Google, ale kiedy pojedzie się w teren, to okazuje się, że miejsce jest nieidentyfikowalne. Dużo robi się w sferze informatycznej, jest szeroka skala digitalizacji, wpisywania do Internetu, niestety w realu tak to już nie wygląda. Przydałoby się parę projektów, które szłyby w kierunku lepszego oznakowania atrakcji turystycznych w naszym województwie”.

Radny **Jacek Chmarzyński** powiedział: „Panie marszałku, utrzymał Pan dobry kurs pomimo niesprzyjających wiatrów. Choć nierzadko płyniemy pod prąd omijając mętne wody na narodowej recentralizacji – województwo kujawsko-pomorskie ma się dobrze. Wszelkie znaki na niebie – mamy rok kopernikański – i na ziemi na to wskazują. Już nie tylko bieżące środki europejskie, ale siła naszej gospodarki i infrastruktury zasilona wcześniej środkami unijnymi napędza to województwo. Udział w podatkach prawie zrównał się ze środkami unijnymi. Chciałbym tylko odnieść się do jednej kwestii, myślę, że dla wielu już zawsze pierwszorzędnej, a która dzisiaj przeżywa skumulowany kryzys – do rolnictwa, a ściślej do naszej wizji jego zdrowego rozwoju. Choć rolnictwo w wydatkach naszego województwa zajmuje bardzo odległe miejsce, to nie musimy robić sobie z tego powodu żadnych wyrzutów, ponieważ zajmowanie się rolnictwem nie jest zadaniem samorządu województwa sensu stricto. To jest jeden z negatywów niedokończonej reformy samorządowej. Warto, aby rolnicy naszego województwa to sobie uzmysłowili. Jednak kierując się zdrowym rozsądkiem, i z tego możemy być dumni, i wychodząc niejako przed szereg poruszamy najważniejsze kwestie rolnicze, nierzadko kończące się stanowiskami do rządzących, niestety ignorowanymi, i przeznaczamy nadobowiązkowe środki dla spółek wodnych, dla pszczelarzy, na oczka wodne, na biologizację, na promocję. Tym bardziej jest to cenne, bo na dobrą politykę rolną państwa chyba już niewielu liczy. Utworzenie Kujawsko-Pomorskiego Centrum Technologicznego mam nadzieję, że wypełni nasze ambitne oczekiwania i nie tylko będzie laboratorium naukowo-badawczym dla sektora rolno-spożywczego, ale stanie się

liderem, który przesadzi o zrównoważonym rozwoju naszego rolnictwa i wyznaczy odpowiednie tempo dla zielonej transformacji, stworzy w końcu innowacyjne specjalizacje, żywność funkcjonalną i zajmie się certyfikowaniem zdrowej żywności. A przecież od jakości naszego rolnictwa zależy nasze zdrowie. Jak mawiał pisarz: słusznie jest wyolbrzymiać to, co słuszne. I warto również wspomnieć o powstającym centrum logistycznym z platformą e-commerce w Przysieku, to realizacja krótkiego łańcucha dostaw, a więc nowy sposób powiązania rolnika i konsumenta. Myślę, że jest to pierwszy krok w stronę nowoczesnych hal targowych w miastach prezydenckich.

Jeszcze jedna kwestia, którą warto poruszyć przy absolutorium, a z której zdałem sobie sprawę podczas naszej dyskusji nad stanowiskiem w sprawie Jana Pawła II. Zajmując głos w tej trudnej sprawie pokazał Pan, Panie marszałku, że zna Pan wartość wartości, a to cecha bardzo ważna, a szczególnie teraz, kiedy wartości traktuje się instrumentalnie, wybiórczo i równie źle zero-jedynkowo. To cecha niezbędna, aby dobrze sprawować funkcję marszałka”.

Radny **Stanisław Pawlak** powiedział: „Zacznę od podziękowań, ponieważ zarówno dokument, z którym mogliśmy się znacznie wcześniej zapoznać pt. Raport o stanie województwa, który był omawiany na posiedzeniach komisji, jak i dzisiejsza prezentacja pokazują nam, w którym miejscu jesteśmy w województwie kujawsko-pomorskim, i w którym miejscu województwo kujawsko-pomorskie jest w skali kraju.

Chcę zwrócić uwagę, że budżet województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni 20 lat wzrósł ponad 10-krotnie. Zaczynaliśmy od kwoty niewiele ponad 100 mln zł środków przekazanych przez rząd. Dziś marszałek wymienił blisko 10-krotnie wyższą kwotę - ponad 1,6 mld zł po stronie dochodów i wydatków. Ale, na co zawsze zwracałem i zwracam uwagę, to jest udział pieniędzy przeznaczanych na inwestycje. W roku ubiegłym to ponad 43% ogólnych wydatków. Pierwotnie, parę lat temu, gdy budżet miał 25% do 30% środków na inwestycje nazywało się go budżetem rozwojowym. Dziś mamy 43%. To jak ten budżet i działania zarządu możemy określić? Właśnie rozwojowe. Ten rozwój województwa jest bardzo widoczny, wyraźny, a szczególnie udziału środków unijnych do tego budżetu – ponad 600 mln zł w roku ubiegłym – o czym świadczą tablice, które są ustawiane w miejscach inwestycji z udziałem środków unijnych. Wobec powyższego, jeżeli ktoś narzeka na Unię, to działa przeciwko samorządowi województwa i innym samorządom: powiatu i gminy, ale także działa przeciwko mieszkańcom naszego kraju, bo ile środków unijnych przeznacza się też z poziomu krajowego w poszczególnych województwach, powiatach.

Teraz trochę uwag krytycznych. Trochę było mi przykro, że pan marszałek mało mówił o terenach poza Toruniem i Bydgoszczą. Myślę tu o Włocławku, oprócz szpitala, w którym rzeczywiście robota idzie, ale to po długiej przerwie, a w czerwcu tego roku powinna już być zakończona; czy też o innych miastach: Inowrocław, Grudziądz. Nie

dopatrzyłem się w zestawieniu działania, że dbamy o zrównoważony rozwój naszego województwa, czyli finansujemy te przedsięwzięcia, które są potrzebne także poza aglomeracjami. Dobrze byłoby, abyśmy się ukierunkowali także na to działanie.

Na koniec powiem o niepowodzeniach. Radny Marek Hildebrandt wymieniał tu drogi, ale podał dane trochę nieaktualne, co wyjaśnił pan marszałek. Np. droga wojewódzka nr 270 jest w bardzo intensywnej przebudowie, łącznie z obwodnicą, i jeżeli dobrze pójdzie to będzie ona za 4 miesiące oddana do eksploatacji. O drogach przestajemy mówić w tym momencie, ale pałac w Wieńcu – niepowodzenie; Teatr Muzyczny, który realizuje Grunwald – niepowodzenie, i tych niepowodzeń można byłoby wymieniać więcej. Ale podjęte działania, w tym utworzenie przez nas spółki Kujawsko-Pomorskie Inwestycje Regionalne również mam nadzieję, że zmieni ten obraz, o którym wspominałem.

Chciałbym podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji przedsięwzięć w roku 2022, bardzo trudnym roku. Rządzący wprowadzili dwa akty, które dziś będziemy rozpatrywać, tj. wotum zaufania dla zarządu województwa i absolutorium dla zarządu województwa. Wotum zaufania z tytułu raportu o stanie województwa, gdzie mówimy nieraz, że powinien on zawierać właśnie takie sprawozdanie rzeczowe, które marszałek nam dzisiaj przedłożył, i dobrze, że ma to miejsce. I absolutorium, które udzielamy w kolejnym punkcie porządku obrad, za wykonanie budżetu w danym roku. Te dwie czynności dzisiaj są bardzo ważne dla województwa i dla samorządowego organu wykonawczego w naszym województwie. Myślę, że sprawozdanie jak i raport za rok ubiegły uzyskają wsparcie radnych województwa”.

Więcej radnych nie zgłosiło się do udziału w debacie. Nikt z mieszkańców nie zgłosił się do udziału w debacie.

Z kolei nastąpiły podsumowujące debatę wystąpienia klubów radnych Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący Klubu Radnych Koalicji Obywatelskiej **Robert Malinowski** powiedział: „Raport o stanie województwa Kujawsko-Pomorskiego przedstawia szeroki zakres działań podjętych przez zarząd województwa, mających duże znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego naszego regionu. Odnosi się do szeregu uwarunkowań i czynników kształtujących wspólnotę celów, interesów i wartości.

Raport stanowi podsumowanie działalności Zarządu naszego województwa w roku poprzednim, w kontekście przede wszystkim realizacji polityki, programów, strategii i uchwał sejmiku. Przypomnę, że w naszym województwie funkcjonuje ok. 60 głównych dokumentów programowych.

W roku 2022 sejmik odbył 11 sesji zwyczajnych i 2 sesje nadzwyczajne, podejmując 168 uchwał. Zarząd województwa z kolei odbył 51 posiedzeń na których podjął 2098 uchwał, w tym 401 uchwał związanych z realizacją uchwał sejmiku. Chciałbym podkreślić bardzo

szeroki zakres w dziedzinach działań zarządu, ale także bardzo dużą skalę i intensywność tej działalności. Jest to drugi rok Strategii Przyspieszenia 2030+. Na 356 stronach Raportu przedstawiono konkretne działania i ich rezultaty. Obecny Raport jest piątą edycją tego dokumentu. To co go wyróżnia od poprzednich to opis działań związanych z pomocą na rzecz Ukrainy oraz wsparcia dla obywateli Ukrainy w 2022 r. w wyniku inwazji rosyjskiej w dniu 24 lutego 2022 roku.

Dział 4 Raportu na 16 stronach opisuje główne działania skierowane do mieszkańców Ukrainy jak i uchodźców przybyłych do Polski po wybuchu wojny. Są to bezpośrednie działania zarządu jak również współpracy z innymi partnerami społecznymi. Bardzo duży zakres tych działań jak i ich skala zyskała ogromne wsparcie mieszkańców naszego regionu.

Reasumując należy podkreślić, że Raport spełnia wszystkie wymogi formalne nakładane temu dokumentowi przez przepisy określające jego zawartość i zakres merytoryczny. Jest dokumentem o dużej treści informacyjnej w procesach rozwoju naszego województwa. Bardzo dziękuje dyrektorowi Stańczykowi i wszystkim osobom za niego odpowiedzialnym za takie przygotowanie tego Raportu o stanie naszego województwa.

Klub Koalicji Obywatelskiej będzie głosował za udzieleniem wotum zaufania Zarządowi Województwa Kujawsko- Pomorskiego”.

W imieniu Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość głos zabrał wiceprzewodniczący klubu **Jerzy Gawęda**, który powiedział: „Po zapoznaniu się z Raportem o stanie województwa tak naprawdę trudno jest cokolwiek powiedzieć, bowiem mamy ogólniki i wybrane wskaźniki, które być może mogłyby budować narrację, że się bardzo dobrze rozwijamy. W tym opracowaniu nie znajdziemy chociażby kluczowych informacji o tym, jak idzie nam wydatkowanie środków europejskich. Z danych ministerstwa na koniec 2022 r. mieliśmy wykorzystane zaledwie 74% alokacji, chociaż można powiedzieć, że jednak odnieśliśmy mały sukces, że nie byliśmy już najgorsi, ale o 1 punkt procentowy byliśmy drudzy od końca. Kwotowo to ponad 2 mld zł nierozliczone przez co rok bieżący wiąże się z dużym ryzykiem, że nie wszystkie środki uda się wydatkować. O środkach europejskich powiem później.

Niedawno został opublikowany ranking najlepszych pracodawców w Polsce. Można pogratulować firmie ALSTAL 60 miejsca, czy Lewiatanowi 90 miejsca, ale są to jedyne dwa przedsiębiorstwa na 100. W top 200 mamy ich łącznie 4, co pokazuje, że pod względem klimatu dla biznesu jesteśmy słabi. Nie jest to tylko nasza ocena. Pokazują to przecież raporty Komisji Europejskiej ogłaszane co trzy lata.

Przez cały rok 2022 trwały negocjacje z Komisją Europejską nowego programu operacyjnego, który również powinien być przedmiotem oceny. Pokazuje on, że przed nami kolejne zmarnowane lata na rozwój infrastruktury szynowej. Dużo na tej sali mówiło się o linii Nakło – Kcynia, ale jak wskazuje raport miasta Bydgoszczy w stanowisku z ubiegłego

tygodnia, na jej modernizację przewidziano zaledwie 3 mln zł do 2027 r. Trzeba jednak wrócić do roku 2013, gdzie w programie operacyjnym na lata 2014-2020 ta inwestycja była wprost zapisana, ale na skutek działań urzędu do realizacji trafiły jedynie projekty kolejowe w rejonie Torunia i Grudziądza, a mieszkańcom powiatu nakielskiego powiedzieliśmy, że muszą poczekać po roku 2020. Natomiast w ostatnich miesiącach zrobiono nadzieję, ale dzisiaj znowu musimy im powiedzieć: poczekajcie przynajmniej do 2030 roku. Jak coś będziemy robić to między Toruniem, Grudziądem czy Malborkiem.

Panie marszałku, powie Pan, że były negocjacje, nie ma środków, ale przecież Bruksela chętnie by poparła przekazanie środków na kolej, ale pan marszałek usilnie szukał, aby najwięcej dać na drogi, bo mamy wieloletnie zaniedbania. Powiedzmy sobie, kto rządził przez wiele, wiele lat województwem. Nie były to rządy przejęte po innych ugrupowaniach, które by do tego stanu doprowadziły. Nie wspominam już o innych projektach kolejowych, jak Żnin – Inowrocław, czy do portu lotniczego, skoro leżą te uznawane za najbardziej zaawansowane.

Wracając do tematu środków europejskich w Strategii rozwoju województwa stawiamy sobie za cel wspieranie naszych przedsiębiorstw w ekspansji globalnej. W budżecie województwa zapisaliśmy na ten cel na rok bieżący 14 mln zł – to w głównej mierze środki unijne. Jak wynika z wyników konkursów ze strony Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego do kujawsko-pomorskich firm trafi niewiele, bo ponad 2 mln zł. Próbowałem pytać przedsiębiorców, dlaczego nie korzystają. Jak się dowiedziałem wielu by chciało, ale problemem jest przejście wstępnej weryfikacji formalnej, bo rzadko, który wniosek trafia do oceny merytorycznej. Więc albo mamy jakieś powariowane wymogi formalne, albo kujawsko-pomorscy przedsiębiorcy nie potrafią napisać prostego wniosku. TARR ogłosiła jeszcze czwarty nabór na przełomie roku, ale w styczniu został anulowany. Jak sami urzędnicy przyznali powodem anulowania jest niska efektywność kontraktacji środków w konkursie. W praktyce oznacza to, że środki przewidziane na pomoc przedsiębiorcom do nich nie trafią. Trzeba zaznaczyć, że w innych województwach często ostatnie nabory miały miejsce w 2019 r. Jak przyjrzymy się np. Województwu Łódzkiemu, które jest chwalone przez przedsiębiorców z uwagi na przejrzystość prowadzonych zasad ze strony centrów obsługi przedsiębiorcy, to tam gorsze merytorycznie odpadły, ale bez problemu wykorzystano całą alokację. My zapewne będziemy próbować przesuwac te środki na jakieś opracowanie, ale dzięki temu nie urośnie liczba naszych reprezentantów w topie najlepszych firm w Polsce.

Jeszcze w kwestii zlecenia opracowań podmiotom zewnętrznym. Kilka dni temu NIK opublikował raport temu poświęcony. Skontrolowano także nasz urząd marszałkowski. Dowiadujemy się z niego, że wykorzystując sytuację pandemiczną wydaliśmy 395 tys. zł na kampanię promocyjną z wolnej ręki, bez przetargu, z naruszeniem ustawy o zamówieniach publicznych.

Szanowni państwo, skupiliśmy się tylko i wyłącznie na głównych celach tych, które powodują i pobudzają wzrost gospodarczy, to, co jest najważniejsze, co ma wpływ na pozostałą naszą działalność, jak również zamożność naszych obywateli, a więc infrastruktura drogowa czy kolejowa, w tym również promowanie i usuwanie barier, czy pomaganie przedsiębiorcom. To są te główne cele, które będą nam otwierać drogę i będą podnosić wzrost gospodarczy naszych obywateli. Mając to wszystko na uwadze Klub Radnych Prawo i Sprawiedliwość będzie głosował przeciwko udzieleniu wotum zaufania dla zarządu województwa”.

Przewodniczący Klubu Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego **Paweł Zgórzyński** powiedział: „W imieniu Klubu Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego przedstawiam opinię w sprawie Raportu o stanie Województwa Kujawsko-pomorskiego w roku 2022. Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, przygotowany został po raz piąty Raport o stanie województwa kujawsko-pomorskiego. Obejmuje on podsumowanie działalności zarządu województwa w roku 2022 z uwzględnieniem realizacji polityk, programów, strategii oraz uchwał sejmiku województwa, a sporządzony został na podstawie danych z departamentów, jednostek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego, uchwał sejmiku i zarządu województwa a także na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu województwa za rok 2022. Sprawozdanie z wykonania budżetu jest dokumentem, który jest komplementarny z omawianym raportem, oba te dokumenty wzajemnie się uzupełniają, widzimy w nich różne spojrzenie na te same sprawy.

Tegoroczny Raport o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2022 roku, jest drugim raportem prezentującym informacje w zakresie realizacji ustaleń Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+. Część aktywności zarządu podporządkowana była realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 sporządzonego na podstawie poprzedniej Strategii do roku 2020.

Prezentowany raport odnosi się do uwarunkowań oraz czynników wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy naszego regionu, a prezentując poszczególne obszary aktywności zarządu województwa w 2022 r. pozwala kompleksowo spojrzeć na działalność samorządu województwa w zakresie kreowania szeroko pojmowanej polityki rozwoju w wymiarze lokalnym i regionalnym.

Rozwój województwa kujawsko-pomorskiego, podobnie jak wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, kształtowany i realizowany jest w określonym kontekście społeczno-gospodarczym, wyznaczanym przez procesy o charakterze krajowym, europejskim i globalnym.

Rok 2022 był rokiem bardzo specyficznym, początek roku to trwająca wciąż pandemia covid -19, która zaraz na początku roku została w cieniu rozpoczętej i trwającej za

naszą wschodnią granicą wojnie w Ukrainie, która, nie tylko na poziomie regionalnym, ale i krajowym zmieniła praktycznie wszystkie założenia i cele prowadzonej polityki rozwoju.

Zarząd województwa kontynuował rozpoczętą w roku 2020 działalność na rzecz przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się pandemii oraz łagodzenia jej skutków. Dane na koniec roku 2021, a więc w przededniu rozpoczęcia okresu, którego dotyczy niniejszy Raport, wskazują na dobry stan rozwoju województwa, co może zwiastować powrót do trendu sprzed pandemii, gdy obserwowano corocznie jednoznaczną poprawę stanu rozwoju we wszystkich istotnych zagadnieniach. Ogólna kondycja gospodarki województwa na koniec 2021 roku jest więc z pewnością lepsza niż na początku 2020 roku, tuż przed wybuchem pandemii i to pomimo niepewności i niestabilności związanej z trwającą wojną w Ukrainie.

Raport o stanie województwa zawiera informacje o podejmowanych działaniach rozwojowych, które ujęte zostały w układzie celów Strategii rozwoju województwa kujawsko - pomorskiego, informuje nas o postępach we wdrażaniu dokumentów programowych w tym Strategii rozwoju województwa; Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020; założeń polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020 oraz planu przestrzennego zagospodarowania.

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia przyspieszenia 2030+, określiła 1 cel nadrzędny, 5 celów głównych, 28 celów operacyjnych, 221 kierunków rozwoju i 134 projekty kluczowe. Z danych zawartych w dokumencie wynika, że na koniec 2022 roku, drugiego pełnego roku realizacji nowej strategii w zakresie 35 przedsięwzięć nie podjęto jeszcze działań, co stanowi prawie 1/4 wszystkich projektów kluczowych. Rok wcześniej było to 69 projektów, co stanowiło ponad 50%. Pozostałe projekty były realizowane w różnym stopniu zaawansowania, a 5 z nich była zakończona.

Kolejna kwestia to RPO – o tym będziemy mówić zapewne przy sprawozdaniu z wykonania budżetu. Sytuacja na koniec 2022 roku pozwala mieć nadzieje, że żadne euro z naszego RPO nie będzie zwrócone. Poziom kontraktacji na poziomie 97,6% a certyfikacji 87,4% to bardzo dobry wynik.

Rok 2021 był ósmym rokiem realizacji Kontraktu Terytorialnego dla województwa kujawsko-pomorskiego, dokumentu obowiązującego stronę rządową i samorządową. Dokument zawiera zarówno wysokość, sposób, warunki dofinansowania RPO WKP 2014-2020, jak również przedsięwzięcia priorytetowe istotne z punktu widzenia rozwoju kraju oraz województwa kujawsko-pomorskiego, co do których strony kontraktu deklarują współpracę w ramach realizacji właściwych programów operacyjnych na lata 2014-2020. W 2022 r. większość przedsięwzięć wpisanych do Kontraktu terytorialnego dla województwa kujawsko-pomorskiego, znajdowała się w trakcie realizacji. Część zadań planowana do wdrożenia,

które nie uzyskały źródła finansowania wskazywana jest do realizacji w następnej perspektywie finansowej UE.

Zgodnie z ustawą o samorządzie województwa, zarząd województwa jako organ wykonawczy, wykonuje zadania należące do samorządu województwa. Zadania są wykonywane przy pomocy Urzędu Marszałkowskiego i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych lub wojewódzkich osób prawnych. W 2022 roku odbyło się 51 posiedzeń zarządu na których podjęto 2098 uchwały. Zakres tematów i uchwał podejmowanych przez ten organ jest bardzo duży i w znacznej części wynika z podejmowanych przez sejmik uchwał. Zarząd jako organ wykonawczy realizował w minionym roku postanowienia uchwał sejmiku, realizował również szereg działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Rozdział 5 raportu przedstawia aktywność zarządu w działach społeczno-gospodarczych. Ilość podejmowanych działań, spotkań i wydarzeń jest ogromna nie sposób wymienić wszystkich, podejmowane działania sprawiają, że jesteśmy regionem dobrze rozwijającym się, następuje wzrost gospodarczy w regionie, systematycznie spada stopa bezrobocia a mieszkańcom żyje się coraz lepiej. Wielkość inwestycji w naszym województwie byłaby zapewne większa, gdyby środki przeznaczane przez rząd w równym stopniu trafiały do wszystkich regionów. Niestety tak się nie dzieje, brak jasnych kryteriów wyboru poszczególnych projektów i uznaniowość w ich udzielaniu powodują, że jesteśmy na jednym z ostatnich miejsc w kraju, jako region w ilości otrzymanych środków. Niemniej jednak działania zarządu, mającego do dyspozycji sprawnie działający urząd, pozwoliły na dynamiczny rozwój województwa, powoli, ale systematycznie wracamy na drogę rozwoju sprzed lockdownu. Całemu zarządowi należą się również słowa podziękowania i uznania za pomoc i koordynację pomocy dla obywateli Ukrainy. Będąc przy podziękowaniach należy wspomnieć o autorach Raportu. Podziękowania kierujemy do pana dyrektora Adama Stańczyka i jego zespołu.

Klub Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego pozytywnie opiniuje raport o stanie województwa i jest za udzieleniem wotum zaufania dla Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego”.

Marszałek **Piotr Całbecki** powiedział: „Szanowni państwo, chcę podziękować za analizę tego dokumentu, który jest bardzo obszerny. Dziękuję również za to, że doceniliście to, że on ewaluuje w dobrym kierunku, że jest coraz bardziej czytelny, że posługujemy się jednorodnymi wskaźnikami.

Tytułem komentarza chciałbym powiedzieć, że mieliśmy scertyfikowanych w ubiegłym roku nie 75% naszych wydatków w ramach RPO tylko 87,4%, a zakontraktowanych 97,6%. To wszystko w tych materiałach jest. Dyskutujemy o tak zasadniczych rozbieżnościach, a meritum sprawy gdzieś ucieka. Jeśli nie mamy tej jednej bazy i języka, którym się

posługujemy trudno o komentarz do wniosków czy jakiś sugestii, bo trzeba bazować na faktach. Apeluje, aby już w przyszłym roku, ktokolwiek będzie bronił wykonania tegorocznego budżetu, byśmy posługiwali się materiałem źródłowym obiektywnym. Nie jesteśmy przedostatni w tym rankingu, a na pozycji 11 na koniec ubiegłego roku. Tu nie chodzi o rankingowanie i nie zgadzam się z tezą, że wydatkowanie środków nie powinno mieć charakteru równomiernego, zrównoważonego. Są piki, kiedy trzeba podjąć decyzje o ogromnych inwestycjach jak np. w Filharmonii Pomorskiej, która będzie kosztować 350 mln zł – jest to ogromna, jednorazowa kwota do zakontraktowania. Takie decyzje też musimy podejmować. Za to powinniśmy w zrównoważony sposób realizować politykę finansową i realizować te zadania. Kilometry dróg są kilometrami i tu radny Stanisław Pawlak zwrócił uwagę, że za mało jest informacji – to przyjmuję – o tym, co się dzieje w innych ośrodkach nie tylko miejskich w regionie. To też byłaby ciekawa analiza, jak sprawdza się realizacja naszej polityki terytorialnej. Mamy nałożoną siatkę różnych polityk w tym obszarze, niezwykle trudnych, ale owocnych, bo dysponentami środków unijnych i w ¼ naszych są burmistrzowie, prezydenci w ramach koncepcji powierzenia do dyspozycji środków już z góry – tak też będzie w nowej perspektywie.

Co, do strategicznych kierunków, celów – tu, wydaje mi się, że na tle kraju rok 2022 zakończyliśmy in plus i nie zgadzam się, że np. w Łodzi jest lepiej dla przedsiębiorców. I nie chcę tu z moim kolegą marszałkiem łódzkim wchodzić w jakikolwiek spór. Mamy bardzo dobre relacje i nikt nas niepotrzebnie nie będzie różnił, chociaż różnimy się politycznie. Wyjątkowo w tym obszarze istnieje wśród wszystkich marszałków solidarność i my reagujemy podobnie, bez względu na to, z jakiego ugrupowania ktoś jest marszałkiem. Jeżeli nam przybywa nie tyle zadań, co możliwości ich realizacji, to wszyscy jesteśmy zgodni. Ale, jeżeli nam się te kompetencje odbiera, uniemożliwia, czy wręcz marginalizuje rolę urzędu marszałkowskiego i samorządu województwa w decydowaniu o rozwoju, to tutaj wszyscy solidarnie przeciwko takiej polityce protestujemy. Mamy wiele takich wspólnych stanowisk wypracowanych.

Chcę podziękować za te przychylne opinie. Rozumiem, że wynikają one z takiego zrozumienia, że z jednej strony nie wszystko jest możliwe do zrealizowania, zdarzają się błędy. Przyjmuję, nie raz o tym tu mówiliśmy, ja też, że wymienionym m.in. przez radnego Stanisława Pawlaka inwestycjom musimy nadać nowy bieg. Wymagają one jeszcze trochę czasu. Ani Wieniec, ani Grunwald nie ruszą, jeśli nie ogłosimy nowych przetargów, nowych postępowań. Trwa w tej chwili ten proces.

Dziękuję za pozytywną, ale nie chwალmy na razie, opinię na temat powołania KPIR-u, bo rzeczywiście jakość zarządzania inwestycjami diametralnie się zmienia na naszych oczach. Musimy jeszcze tego pilnować, a ta zmiana polega na tym, że w procesie realizacji inwestycji KPIR przechodzi do roli inwestora zastępczego, tzn. my będziemy odpowiadać już

nie poprzez wybór wykonawców czegoś, co powinna ta spółka robić, ale bezpośrednio angażować własnych fachowców, którzy odpowiadają zgodnie z kompetencjami za różne branże, obszary procesu inwestycyjnego. Czytanie dokumentacji, sprawdzanie jej przed ogłoszeniem przetargu, to podstawa takiego miejsca. I te kompetencje zaczynamy budować. Rzeczywiście zawiedliśmy się na rynku, gdzie zgodnie z procedurą przetargową wybieraliśmy tych, którzy mieli poprowadzić w naszym imieniu inwestycje. Okazało się, że wybory te nie zawsze były właściwe, i nie tyle my dokonywaliśmy źle, co procedur przetargowe, które każą wybierać tych, którzy są najtańsi. To staramy się zmienić.

Jeszcze raz dziękuję za ten rok współpracy. Myślę, że to sprawozdanie jest przede wszystkim efektem pracy nas wszystkich tu, ale i urzędników, całego województwa, nie tylko zarządu, chociaż to jest naszym obowiązkiem, abysmy z tego, co zrobiliśmy w roku przed państwem zdali sprawę. Dziękuję, że daliście nam szansę”.

Więcej pytań ani uwag w debacie nie zgłoszono.

Przewodnicząca sejmiku zamknęła debatę. Sejmik rozpatrzył raport o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2022 r.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** zarządziła głosowanie uchwały w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego; wynik głosowania: 21 głosów za, 7 przeciw, 0 wstrzymujących. Po rozpatrzeniu raportu o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2022 roku, Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego bezwzględną większością głosów ustawowego składu, podjął uchwałę w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego i udzielił wotum zaufania.

Następnie pogratulowała Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego uzyskanego wotum zaufania.

Z kolei przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał rozpatrzenie i podjęcie uchwał:

- w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2022 rok – projekt przewodniczącej sejmiku – druk nr 2/23 (zał. nr 14);

- w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego – projekt przewodniczącej sejmiku – druk nr 3/23 (zał. nr 15).

Radni otrzymali projekty uchwał oraz następujące materiały: sprawozdanie z wykonania budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego za 2022 rok (zał. nr 16); sprawozdanie finansowe Województwa Kujawsko-Pomorskiego za 2022 rok (zał. nr 17); sprawozdanie o udzielonych dotacjach w 2022 roku (zał. nr 18); sprawozdanie z wykonania planów finansowych wojewódzkich osób prawnych za 2022 rok (zał. nr 19) ; sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego

Województwa Kujawsko-Pomorskiego za 2022 rok (zał. nr 20); informację o stanie mienia Województwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku (zał. nr 21).

Przystąpiono do realizacji porządku obrad:

Skarbnik **Paweł Adamczyk** przedstawił prezentację (zał. nr 22) zawierającą:

- wykonanie budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego za 2022 rok,
- analizę sytuacji finansowej wojewódzkich osób prawnych,
- sprawozdanie finansowe Województwa Kujawsko-Pomorskiego za 2022 rok,
- sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego za 2022 rok,
- informację o stanie mienia Województwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku.

Następnie wiceprzewodnicząca sejmiku **Agnieszka Kłopotek** odczytała uchwałę Nr 8/S/2023 Składu Orzekającego Nr 14 Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie opinii o przedłożonym przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2022 rok wraz z informacją o stanie mienia Województwa. Radni otrzymali ww. uchwałę (zał. nr 23).

Z kolei przewodniczący Komisji Rewizyjnej **Marek Hildebrandt** przedstawił wniosek Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 maja 2023 r. w sprawie udzielenia Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego absolutorium. Wniosek o udzielenie absolutorium zarządowi województwa został przyjęty: 4 głosy za, 1 przeciw, 1 wstrzymujący. Radni otrzymali ww. wniosek (zał. nr 24).

Następnie wiceprzewodniczący sejmiku **Łukasz Krupa** odczytał uchwałę Nr 4/Kr/2023 Składu Orzekającego Nr 14 Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy z dnia 17 maja w sprawie opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego o udzielenie absolutorium dla Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego za 2022 rok. Radni otrzymali ww. uchwałę (zał. nr 25).

Przystąpiono do dyskusji i rozpatrzenia sprawozdania finansowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2022 rok.

Nastąpiły wystąpienia i opinie klubów radnych oraz indywidualne głosy radnych.

W imieniu Klubu Radnych Koalicji Obywatelskiej głos zabrał radny **Michał Czepek**, który powiedział: „Rok 2022 wstrząsnął samorządowymi finansami. Miniony rok był ekstremalnie trudniejszy niż poprzednie lata dla budżetów jst – zwłaszcza gmin miejskich i miast na prawach powiatu, ale także dla samorządów wojewódzkich. Wpływ na finansowy kryzys samorządów miała wojna w Ukrainie i związany z nią szokujący wzrost cen nośników energii. To z kolei rozpędziło inflację do poziomu niespotykanego od 25 lat. I to właśnie wysoka inflacja, potęgowana przez nieodpowiedzialną politykę dystrybucji świadczeń i dodatków socjalnych, przełożyła się na rosnące koszty obsługi zadłużenia samorządów i lawinowy wzrost ich wydatków bieżących.

Kiedy na tak trudną rzeczywistość nałożymy efekty Polskiego Ładu, kompletnie nieprzygotowanej reformy systemu podatkowego w Polsce oraz zmianę sposobu redystrybucji podatków PIT i CIT będących udziałem samorządów, to wypada podziękować Zarządowi Województwa i Panu Skarbnikowi za tak perfekcyjne wykonanie budżetu województwa kujawsko-pomorskiego za 2022 rok, pomimo tak bardzo niesprzyjających realiów ekonomicznych.

Zmiana redystrybucji podatku od osób prawnych oraz od osób fizycznych, wprowadzona w życie od ubiegłego roku budżetowego, a polegająca na wypłacie samorządom udziału w PIT i CIT w 12 równych ratach miesięcznych, nie sprawdziła się w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości. Udział naszego województwa w podatku CIT, zaplanowany przez ministra finansów na 2022 rok w kwocie 380 mln zł został zrealizowany dokładnie w tej kwocie. I pewnie nie byłoby w tym nic dziwnego gdyby nie fakt, że rok wcześniej wpływy z CIT do naszego budżetu wyniosły – uwaga – 395 mln zł, o 15 mln zł więcej. Państwu radnym, którzy nie śledzą dochodów budżetu państwa przypomnę, że dochód z CIT w 2022 roku był – tu niespodzianka – o 34% wyższy niż rok wcześniej i wyniósł 70 mld zł. Można zatem założyć, że do kasy naszego województwa powinno było wpłynąć dodatkowych 128 mln złotych z tego tytułu. To sporo, prawda? 128 mln złotych to niemal tyle, ile rocznie wydajemy na utrzymanie wszystkich naszych instytucji kultury. Drogi rządzie, kiedy otrzymamy te pieniądze?

Uchwalając budżet województwa na rok 2022 przyjęliśmy dochody ogółem na poziomie 1.529.286.774,00 zł, zrealizowaliśmy je na poziomie wyższym o 45 mln złotych, tj. w kwocie 1.574.301.391,54 zł. Wydatki ogółem planowane w wysokości 1.576.286.774,00 zł zrealizowaliśmy na poziomie niższym o 58 mln zł od zakładanego, tj. w kwocie 1.517.856.684,18 złotych. Zaznaczyć tu należy, że na inwestycje przeznaczaliśmy rekordową kwotę 656.747.282,27 zł, czyli 43% wydatków ogółem. Na szczególną pochwałę zasługuje fakt, że nakłady na inwestycje zrealizowaliśmy w 90% planu na 2022 rok.

Tym samym deficyt budżetu województwa planowany na poziomie 47 mln zł nie został zrealizowany – wręcz przeciwnie – województwo wypracowało nadwyżkę budżetową w wysokości 56,5 mln zł.

Rok temu, stojąc w tym miejscu, dziękowałem Panu Skarbnikowi za przezorną redukcję długu województwa o 67 mln zł, dzięki czemu obniżyliśmy w 2021 roku koszt obsługi długu do kwoty 3,7 mln zł. Przy średniorocznej inflacji w 2022 roku w wysokości 14,4% koszt obsługi naszego zadłużenia w minionym roku wyniósł już niemal 15,5 mln zł.

Niestety w dalszym ciągu problemy finansowe dotyczą szpitali wojewódzkich. Presja płacowa w ochronie zdrowia, lawinowy wzrost kosztów utrzymania obiektów oraz niedoszacowane wyceny świadczeń medycznych sprawiły, że największe szpitale, w tym

szpital zespolony w Toruniu, szpital we Włocławku, Centrum Pulmonologii oraz WOMP-y w Bydgoszczy i Włocławku zanotowały stratę netto.

Z niepokojem obserwujemy pogłębiające się niedoszacowanie subwencji oświatowej. Wydatki na oświatę i wychowanie w 2022 roku wyniosły 84 mln zł i były wyższe od subwencji oświatowej o ponad 16 mln zł. Rok wcześniej do edukacji dopłacaliśmy 10 mln zł.

Rok 2022 zbliżył nas do końca minionej perspektywy budżetu Unii Europejskiej. Z obawami przyjęliśmy informacje o niewykorzystanych środkach unijnych na skutek rezygnacji wielu beneficjentów z realizacji zadań inwestycyjnych objętych dofinansowaniem. Dlatego szczególne podziękowania kierujemy do służb Pana Marszałka odpowiedzialnych za rozpisanie, przeprowadzenie i rozstrzygnięcie nowych konkursów. Dzięki gotowości technicznej samorządów naszego województwa do szybkiej absorpcji środków unijnych mamy pewność, że wydamy każdego eurocenta z Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

W tym miejscu pragniemy podziękować Panu Marszałkowi, Zarządowi Województwa oraz Panu Skarbnikowi za sprawne przeprowadzenie regionu przez trudny rok zmagania się ze skutkami inflacji.

Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej opiniuje pozytywnie wykonanie budżetu za rok 2022 i będzie głosował za udzieleniem Zarządowi absolutorium”.

W imieniu Klubu Radnych Prawo i Sprawiedliwość głos zabrał przewodniczący **Michał Krzemkowski**: „Słuchając wypowiedzi mojego przedmówcy – pana radnego Michała Czepka – mogło by się wydawać, że się na Wiejską wybiera, bo tyle uwagi poświęcił polityce krajowej, tyle uwagi poświęcił temu, jak to rząd nie dopieszcza samorząd. Tymczasem trudno się z tym zgodzić, ponieważ wpływy z podatków rosną, subwencje rosną, są różnego rodzaju fundusze rządowe, które są do dyspozycji samorządu województwa. Problemem natomiast jest nie to, że tych pieniędzy dostajecie za mało, lecz to, że nie potraficie ich wydatkować. Na tym bym się przede wszystkim skupił i chwalił to, co wam się udało zrobić. Oczywiście, o ile jest czym, ponieważ ten plan, który przedstawiliście z realizacją się trochę różni.

Trzeba przyznać, że wykonanie ubiegłorocznego budżetu ma bardzo paradoksalny charakter, ponieważ z jednej strony wzrosły wam dochody, a z drugiej strony spadły wam planowane wydatki. Planowaliście wydać 1.570 mln zł, tymczasem skończyło się na 1.517 mln zł, co jest o 60 mln zł niższe od założonego planu, a jeszcze w trakcie roku budżetowego wzrósł plan wydatków o ponad 100 mln zł. Poszybował więc do góry, a potem spadł i na to inflacja nie miała żadnego wpływu. W żadnej argumentacji dotyczącej inwestycji przedstawionej w sprawozdaniu budżetowym nie ma mowy o inflacji. Jest mowa o pewnego rodzaju problemach przetargowych, o wycofywaniu się wykonawców z pewnych działań,

o braku przygotowania pewnych dokumentów do realizacji inwestycji. Pieniądze więc są, natomiast nie zostały one w należyłym wymiarze wydatkowane.

Jest to też paradoksalne wykonanie z uwagi na to, że planowaliście państwo deficyt na poziomie 47 mln zł, a rok ostatecznie kończy się nadwyżką 56,5 mln zł. Tak też było w roku 2021 – 103 mln zł różnicy między tym, co zakładano, a tym, jak się zakończyło na koniec roku. Planowano zaciągnąć kredyt, a uzyskano tymczasem 160 mln zł wolnych środków z tytułu niewydatkowania pieniędzy za poprzedni rok. Trudno więc w takim wypadku mówić o wykonaniu budżetu. Wykonanie budżetu jest, jeżeli inwestycje są rzeczywiście tak rozpędzone, że deficyt jest niezbędny i trzeba wziąć kredyt. Jeżeli się z tego wycofujemy to znaczy, że z tą realizacją planu inwestycyjnego niestety się nie powiodło. 108 mln zł nie wydatkowano względem tego, co w planie inwestycyjnym zaplanowano. W związku z tym wykonanie planu inwestycyjnego jest niewiele powyżej 80% w stosunku do tego, co pierwotnie założono.

To jednak jest matematyka, to są liczby, to jest to, co zaksięgowano, co przedstawił nam Pan skarbnik w tabelach. Oprócz tego wykonania budżetu w sensie matematycznym jest też wykonanie faktyczne, czyli rozpisanie pewnych zadań i potem ich zrealizowanie. Tu jest już rozbieżność zdecydowanie większa, ponieważ wielu zadań, które planowano, nie zrealizowano, musiano w ciągu roku zastępować je innymi zadaniami, rozwiązaniami. Szczególnie dotyczy to działu transport i łączność, i szczególnie tego, co nas zwłaszcza interesuje tj. inwestycji drogowych. Zaplanowano wydatkować 416 mln zł, a wydano zaledwie 50% tej kwoty nie realizując zamierzeń dla przynajmniej paru milionowych inwestycji kluczowych w tym dziale. Aż 155 mln zł na drogi nie wykorzystano ze środków RPO. Uratowano, niejako, ten bilans zakupem taboru kolejowego, chociaż nie mamy spółki przewozowej i trudno traktować to akurat zadanie bardziej priorytetowo niż remont, modernizację dróg, na które długo wyczekujemy. Tak więc matematycznie RPO rzeczywiście dobrze poszło, natomiast jeżeli chodzi o realizację pewnych planów, to już zdecydowanie gorzej.

To sprawozdanie dowodzi też, że zarząd zdecydowanie lepiej radzi sobie z realizacją inwestycji jednorocznych niż wieloletnich. Widać to w budżecie zadań drogowych, gdzie bilans ten trochę poprawiono realizacją zadań krótkoterminowych – różnego rodzaju remonty, modernizacje, bieżące utrzymanie dróg, czy prace w pasie ruchu drogowego.

W tym samym dziale, niestety, zupełnie nie powiodła się realizacja działań przygotowawczych do realizacji inwestycji wspieranych z Rządowego Funduszy Rozwoju Dróg – z 40 mln zł wydatkowano tylko 1 mln zł. Więc rząd coś nam jednak proponuje, a my nie potrafimy, niestety, po te pieniądze sięgnąć.

Nie zrealizowano też, niestety, paru zadań w kwestii dokumentacji projektowych i przedprojektowych. Szczególnie dotyczy to nowej perspektywy finansowej.

Ponad wszelką wątpliwość zrealizowano w końcu prom z Solca Kujawskiego do Czarnowa – z kilkuletnim opóźnieniem. Jest on zdecydowanie droższy niż był planowany. Zamknięcie tej inwestycji – oddanie do użytku – zasadniczo się opóźniło. Doszły dodatkowe koszty związane z bagrowaniem. Prom oddany jest warunkowo, bo nie spełnia warunków ppoż. Było już jedno zdarzenie. Oby to rzeczywiście zafunkcjonowało. Natomiast z tych relacji, które mam od użytkowników wynika, że niestety proces od zaokrętowania samochodu na prom, samo przepłynięcie i zejście z pokładu promu zajmuje tyle czasu, że na tym etapie łatwiej i szybciej jest jechać naokoło drogami. Być może będzie to użyteczne dla lokalnych użytkowników. Ja będę temu kibicował.

Jeżeli chodzi o RPO – rzeczywiście lepiej wykonano RPO w stosunku do planu niż w latach poprzednich. Jest tu tylko 13 mln zł różnicy między tym co zaplanowano, a co wykonano. Wiąże się to z tą ogromną inwestycją – zakup taboru kolejowego, znacznie zwiększone środki na projekty mające być pewną reakcją na czas pandemii covidowej i różnego rodzaju pomniejsze wprowadzone w trakcie roku budżetowego do budżetu. W rzeczywistości jednak na 70 projektów RPO, które były zaplanowane, to wykonano nieco ponad połowę, a blisko połowę nie wykonano w ogóle, albo wykonano połowicznie. Niestety dotyczy to prawie wszystkich działów budżetu.

Kolejna sprawa. O ile ten plan inwestycyjny nie został zrealizowany tak, jak powiedziałem, to budżet promocji województwa został zrealizowany w ponad 100%. Budżet na nagrody marszałka – 100% wzrost; organizacja dożynek 300% wzrostu. Wyraźnie dowodzi to, że szykujecie się państwo do wyborów i to jest w tej chwili dla was kwestia najważniejsza, a kwestie rozwoju województwa są na drugim planie. Zupełnie odwrotne jest, jeżeli chodzi o projekty promocji gospodarczej, bo one nigdy nie nadążają za planem.

Projekty informatyczne jak co roku – realizacja na poziomie 74% – tak, jak było, tak mniej więcej jest. Trochę widać przyspieszenia.

Rozbudowa budynku urzędu marszałkowskiego ciągle z roku na rok nie wychodzi. Droga województwa Stolno – Wąbrzeźno – ciągle nieskończona, kilkuletnie opóźnienie. Projekt *Mówisz i masz* – ciąгла fikcja. To są takie zadania, które co roku ilustrują stan waszej władzy. Reszta jest oczywiście opisana w szczegółach w tym sprawozdaniu.

Przed nami ostatni rok realizacji perspektywy finansowej RPO 2014-2020. Ciągle aktualne pozostanie pytanie: czy wydatkujecie środki, które są w tym programie, ale pozostaje też pytanie, jak je wydatkujecie.

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości będzie głosował przeciwko udzieleniu absolutorium”.

W imieniu Klubu Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego głos zabrał przewodniczący **Paweł Zgórzyński**: „Zastanawiam się, jakiego budżetu czytałem wykonanie. Mam pytanie do przedmówcy: jakie są kryteria przyznawania środków

rządowych? Bo widziałem taki wniosek jednego z wójtów. Pokazywał mi wniosek o dofinansowanie z programu rządowego Polski Ład – 1500 znaków i czysta kartka. To jest wniosek. Kryteriów nikt nie zna – jedna, wielka uznaniowość.

Budżet, który dziś omawiamy, jego wykonanie, gdybyśmy nie dokonywali zmian, a było ich 21 w ciągu roku, to można powiedzieć, że zrealizowaliśmy go tak, jak go przyjęliśmy uchwałą z 2021 r. Pewnie wielkiego wpływu na przychody, jako samorząd, nie mamy, bo to są wskaźniki, które minister finansów przedstawia i przekazuje środki z podatków, czy subwencje. Możemy się cieszyć, że mamy takie wpływy. Zapewne lepiej byłoby, aby było tak, jak wspomniał radny Michał Czepek, by trafiły do nas wszystkie środki, które powinny trafić, a przynajmniej z tych rządowych programów to, co zostało nam zabrane zostało wyrównane. To jest właśnie ta uznaniowość. To, co mówili samorządowcy w momencie wejścia Polskiego Ładu. Zabiera się samorządom i daje się uznaniowo. Ten, który jest grzeczny, który nisko się kłania dostanie. A ten, który jest z innej opcji politycznej, niestety, nie ma co liczyć.

Jeżeli chodzi o wydatki, to należy zwrócić uwagę na to, że po wybuchu wojny pomimo wysokiej inflacji na początku roku, nastąpiły ogromne perturbacje jeżeli chodzi o rynek wykonawców. Brak materiałów budowlanych, bardzo wysoki wzrost ich cen. W marcu ubiegłego roku ceny stali wzrosły z 4-5 tys. zł do prawie 17 tys. zł za tonę. To są materiały budowlane, które wykorzystywane są do budowy praktycznie wszystkiego. To samo było z masą bitumiczną. Pomimo tych trudności udało się zarządowi i jednostkom podległym wykonać ten budżet. 86 km oddanych dróg w roku ubiegłym – tego chyba (remontów dróg) w historii samorządu województwa nie było odkąd on istnieje.

Na pewno budzi nasz niepokój sytuacja w ochronie zdrowia, czy w WORD-ach. Miejmy nadzieję, że po podwyżkach opłat za egzaminy ta sytuacja się poprawi. Aczkolwiek miejmy też świadomość tego, że mamy jednak spadek ilości osób przystępujących do egzaminu (efekt niżu demograficznego), i do tego co było nie na pewno nie wrócimy.

Z czego możemy, ale nie musimy się cieszyć, to deficyt. Przy takiej inflacji nie byłoby źle, gdyby ten deficyt był skonsumowany, ale były nadwyżki i zostało to wykonane. Ale, powtarzam, mamy tę świadomość, że te trudności na rynku wykonawców spowodowały pewne opóźnienia.

Podsumowując, Klub Radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego biorąc pod uwagę opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy, opinię biegłego rewidenta, opinie komisji sejmikowych będzie głosował za udzieleniem absolutorium Zarządowi Województwa”.

Z kolei nastąpiły indywidualne głosy radnych.

Radny **Roman Jasiakiewicz** powiedział: „Chciałby się odnieść do fragmentu wystąpienia i zarzutów stawianych przez przewodniczącego Michała Krzemkowskiego do

wystąpienia radnego Michała Czepka. Fragmentcie, w którym mówił o „wycieczkach rządowych” w jego wypowiedzi. I warto tu przypomnieć pryncypia, z którymi mamy obecnie do czynienia. Po pierwsze, odchodzimy od decentralizacji na rzecz rządowego sterowania samorządem. Odchodzimy od samodzielności samorządów. Na naszych oczach tracimy samorządność. Tę, która była chlubą lat dziewięćdziesiątych. Po drugie, nadal obowiązuje zasada – więcej zabrać, mniej dać. I stać z tablicami, i powszechna radość na bużkach. Po trzecie, konfitury finansowe o których kolega przed chwilą mówił, dla swoich, dla tych gmin, samorządów – spolegliwych. Ostatnio, polecam aktywność byłego ministra Dworczyka, który z workami pieniędzy przyjeżdża do swojej gminy i w ciągu roku budżet im wzrósł z 2,7 mln zł na 18 mln zł. Nawet nie pytając, na co te pieniądze będą wydane. I to, co najbardziej bolesne, to finansowe przejmowanie takich instytucji, które od pokoleń cieszyły się estymą mieszkańców i były niezależne, jak ochotnicze straże pożarne, jak koła gospodyń wiejskich. A teraz nagle wpada wielki pomysł pt. „tańce od czerwca do września” w każdej gminie ze środków ministra kultury. A więc istota tej naszej rozmowy to generalnie rozmowa o niezależności i samodzielności samorządów”.

Radny **Stanisław Pawlak** powiedział: „Jesteśmy w drugiej części naszej dyskusji, pierwszą zamknęliśmy pozytywną uchwałą dla zarządu. Myślę, że i tę część naszej rozmowy również tak podsumujemy. Chciałbym przyłączyć swój głos do tych, którzy dzisiaj występują w tej sprawie. Ale wprowadzić taką nutę z jednej strony optymizmu, a z drugiej strony obiektywizmu w ocenach, które dzisiaj się tu rodzą. O zadaniach inwestycyjnych już mówiłem, ale chcę tylko przypomnieć, że czym innym są wydatki majątkowe, a czym innym są wydatki inwestycyjne. Jeżeli chodzi o inwestycje, to wydaliśmy 566 mln zł czyli ok. 100 mln zł mniej niż na wydatki majątkowe. A wydatki majątkowe to są wszystkie wydatki, o które powiększa się nasz majątek – mieliśmy także dzisiaj informację o mieniu naszego województwa. Połowa jednak środków z działu transport, bo ten tu także się przewija, idzie na drogi, a druga część to są inne wydatki związane z transportem. Chociażby zakup nowego taboru czy dopłaty do przewozów regionalnych. I może zaryzykuję taką tezę, że gdy rząd nie mógł sobie poradzić z WORD-ami i bał się waloryzacji, a nie podwyższania, opłat za egzamin, to WORD-y weszły w straty zarówno w roku 2021, jak i w roku 2022, a przypomnę, że zamknęły się stratą 2,7 mln zł. I jaka jest zasada? Im większy WORD, tym większa strata, np. Toruń, a Włocławek najniższą stratę. Ale gdy była normalna sytuacja finansowa, to im większy WORD tym miał większe zyski. To jest ta reguła, która świadczy o tym, że niepodwyższanie przez ponad 10 lat, od 2011 r. opłat za egzamin doprowadziłoby, gdyby nie to, że przejęliśmy te kompetencje w oparciu o zmienione dwie ustawy: prawo o ruchu drogowym i prawo o kierujących, to WORD-y brnęłyby w straty. Zobaczymy, dzisiaj pan skarbnik powiedział, jak to będzie po pierwszym półroczu tego roku. Za chwilę będziemy głosować nad nowymi wynagrodzeniami dla egzaminatorów, które

zostały skalkulowane, jak wiem, w oparciu o możliwości WORD-ów wynikające z tych opłat, które przyjęliśmy chyba 27 lutego na tej sali. A może zaryzykujemy taką tezę, że mniej byłoby na nas „nalotów” na połączenia regionalnych kolei i budowę ewentualnie nowych linii, gdyby te sprawy przejął rząd. Jeżeli, jak tu niektórzy koledzy mówili, że się centralizuje po decentralizacji, która nastąpiła, pewne zadania, to może i kolejami regionalnymi powinien się zająć rząd. Myślę, że wtedy byłoby dla nas łatwiej. Podsumuję, że może spróbujemy zaryzykować takie nasze działanie i tezę, żeby połączenia regionalne przeszły do rządu. Patrzę teraz na inny problem, który był podnoszony – rozdawnictwo pieniędzy przez rządzących, a może to trzeba w koleje utopić? A zwiększyć udziały w podatkach dla gmin, powiatów i województw. I wtedy będziemy samodzielnymi. To my będziemy decydować, gdzie remizę odremontować, komu nowy samochód kupić. A nie, że jest tak, że ktoś jedzie z etykietą i przekazuje jakieś pieniądze. Zastanówmy się nad tym. W którą stronę idzie samorządność? Czy nie powinno się zmieniać systematycznie ustaw zwiększających udziały w podatkach po to, żeby wzmacniać samorządność na każdym poziomie: gminy, powiatu, województwa”.

Radny **Michał Czepek** powiedział: „Oj Misiu, Misiu – chciałoby się powiedzieć mojemu przesympatycznemu koledze przewodniczącemu Michałowi Krzemkowskiemu, chcę zapewnić go, że na Wiejską się nie wybieram absolutnie. Natomiast, chciałem nawiązać do paru takich konkretnych rzeczy z wypowiedzi pana przewodniczącego. Tak trochę, nie wiem, czy doszło do jakiegoś zaburzenia czy może ja źle zrozumiałem, bo dopiero co kiedy rozmawialiśmy o sytuacji województwa, o raporcie o stanie województwa, pan przewodniczący mówił o tym, że skandalicznie mało wydajemy na turystykę względem samego sportu, bo na sport idzie 10 mln zł a na turystykę tylko 1 mln zł, a jednocześnie za chwilkę 15 minut później narzeka pan, że za dużo wydajemy na promocję województwa – dziwne. Jeżeli chodzi o promocję gospodarczą to wielokrotnie o tym dyskutowaliśmy tutaj na sali sejmiku, że projekty gospodarcze finansowane ze środków unijnych nie mogły być realizowane w okresie covidu w latach 2020-2021. Stąd teraz takie nawarstwienie. Jeżeli chodzi o 40 mln zł Rządowego Funduszu Dróg, to chodzi o projekt na drogi o znaczeniu ogromnym – tutaj nie zawinił samorząd i nie zawinił zarząd, tylko rząd a właściwie ministerstwo obrony narodowej, które zmieniło procedurę w trakcie gry, i wymaga decyzji środowiskowych na budowę wszystkich tych dróg. Co, jak pan przewodniczący dobrze wie, jest bardzo czasochłonne. Chciałem tylko też potwierdzić, że tym się różni dystrybucja środków unijnych z punktu regionalnego czyli z regionalnych programów operacyjnych czy z nowych funduszy europejskich dla Kujaw i Pomorza od rozdawnictwa rządowego, że my realizujemy realne przelewy na konta samorządów, a natomiast rząd póki co jeździ i rozdaje dykty”.

Przewodniczący Klubu Radnych PiS **Michał Krzemkowski** ad vocem powiedział: „Ja bym prosił jednak pana radnego Michała Czepka, z uwagi na powagę naszego urzędu, aby nie używał takich pieszczotliwych zwrotów w moim kierunku. Nie wydaje mi się, żebyśmy się aż tak spoufalili w czasie pracy w samorządzie województwa, więc proszę zachować powagę (pan radny Michał Czepek przeprosił). Druga kwestia, nie użyłem słowa: skandaliczna dysproporcja, tylko druzgocąca dysproporcja między wydatkami na sport a turystykę. I mam nadzieję, że pan radny przynajmniej po tej dyskusji zacznie rozróżniać to czym jest promocja województwa, a więc organizacja różnego rodzaju imprez na których wręczane są nagrody, wygłaszane są przemówienia, w różny sposób honoruje się różne osoby od działań, które mają za cel pokazywanie walorów turystycznych naszego województwa, bo to są dwie zupełnie odrębne sfery. I ma nadzieję, pan radny zacznie to rozróżniać. Chciałbym, żeby pan również będąc z wizytacją w urzędach gmin, które otrzymały pieniądze na różnego rodzaju inwestycje, powiedział im w twarz, że są obiektem rozdawnictwa rządowego, żeby pan im powiedział, że to jest rozdawnictwo. I muszę stanowczo zaprotestować przeciwko temu co mówi pan radny Roman Jasiakiewicz, ponieważ rząd niczego samorządowi województwa nie odebrał. Tak jak powiedziałem dochody i wpływy z tytułu podatków i CIT i PIT systematycznie rosną, to samo dotyczy subwencji. A rząd przekazał na przestrzeni ostatnich trzech lat 3 mld zł na inwestycje drogowe w terenie całego województwa. I każda gmina coś otrzymała i proszę nie wmawiać nam, że dostają tylko swoi, ponieważ gminy, w których wójtami są przedstawiciele Prawa i Sprawiedliwości to jest być może 10% naszego województwa. Więc tego typu argumentacja jest absolutnie nie do przyjęcia. To co mówi pan radny Roman Jasiakiewicz nie znajduje żadnego potwierdzenia w sprawozdaniu budżetowym. Bo tam raptem udział pieniędzy państwowych na dodatkowe inwestycje to jest 3-5%. A zdecydowana większość inwestycji jest realizowana z RPO i z innych środków, które są w dowolnej dyspozycji dla zarządu województwa. Muszę zatem stanowczo zaprotestować przeciwko tego rodzaju wypowiedziom”.

Radny **Michał Czepek** ad vocem powiedział: „Jeszcze raz bardzo przepraszam za poufałości. Chcę tylko przypomnieć jeszcze raz konkrety z oświadczenia klubowego. Dochody z CIT-u 2022 roku były o 15 mln zł niższe niż w 2021 r. jeżeli chodzi o województwo. Natomiast, przypomnę jeszcze raz: w zeszłym roku budżet państwa zebrał z CIT-u o 34% więcej niż w roku 2021. Potrafi pan sobie policzyć jak to jest różnica, prawda?”

Radna **Katarzyna Lubańska** powiedziała: „Prawdę mówiąc nie spodziewałam się innego stanowiska pana przewodniczącego Michała Krzemkowskiego, przecież jest przewodniczącym Klubu Prawa i Sprawiedliwości. Nie rozumiem też retoryki pana przewodniczącego na zasadzie – my i wy. W końcu jesteśmy radnymi tego samego

województwa – województwa kujawsko-pomorskiego. I tak, jak siedzimy bez względu na podziały polityczne, powinniśmy raczej działać na rzecz naszego województwa, żeby naszym mieszkańcom żyło się dobrze. Szkoda, że nasi radni nie apelują do rządu w sprawie szybkich kolei, która ewidentnie nasze województwo – omija. Ja, jak chyba tutaj nikt siedzący, jestem szczególnie zainteresowana inwestycją, która się toczy na drodze nr 548. I chyba nie ma takiej komisji, na której bym tego tematu nie poruszała, ale trzeba oddać głos sprawiedliwości, że to nie jest wina zarządu województwa, który się gimnastykuje we wszystkie strony świata, żeby ta inwestycja była toczona. Natomiast, przypominam państwu, rzeczywiście inwestycja toczy się bardzo długo i nie chcę tutaj nikogo usprawiedliwiać ani szukać jakichś szczególnie dobrych słów, ale pamiętajcie państwo o jednej rzeczy, że wykonawca po roku od rozpoczęcia inwestycji, a właściwie po miesiącu zaczął się odwoływać i chciał wprowadzić zamienniki – stąd wstrzymał budowę. Potem po różnych perturbacjach wykonawca zszedł z budowy, potem wybuchła pandemia, która wstrzymała wszystkie działania na wszystkich płaszczyznach naszego życia. Potem wybuchła wojna, która też ma skutki i perturbacje w naszym życiu. I efekt jest taki, jaki jest. Jesteśmy tu gdzie jesteśmy niestety z tą inwestycją. Chciałam podziękować panu marszałkowi jak i zarządowi, panu skarbnikowi, za wszystkie – dla mnie to jest rewelacyjna gimnastyka, po tym co nam funduje Polski Ład, podatki, wszystkie rzeczy, które są związane, jak wcześniej powiedziałam, z pandemią i z wojną w Ukrainie, że mimo radzenia sobie z kredytem, który spłacamy i pozbywaniem się deficytu, to jeszcze jesteśmy w budżecie na plusie. Panie marszałku, dziękuję bardzo”.

Radny **Roman Jasiakiewicz** ad vocem powiedział: „Jedno zdanie do pana przewodniczącego Michała Krzemkowskiego, a mianowicie chciałbym, aby pan przewodniczący zechciał zauważyć, że mówię o pewnej filozofii funkcjonowania samorządu, natomiast wrywanie z mojej wypowiedzi pewnych fragmentów jest rzeczywiście bez żadnego sensu. Choć myślę, że kiedy zechciałby pan skupić się nad całością, to nie zaprzeczy pan prawdziwości moich twierdzeń”.

Wiceprzewodniczący sejmiku **Łukasz Krupa** powiedział: „Ja również do pana przewodniczącego Michała Krzemkowskiego – jak pan zgubi 500 zł a potem znajdzie 250 zł, to bardziej jest pan wkurzony, że pan zgubił czy się cieszy, że pan znalazł? Trochę tak jest z samorządami. Nie mówię tu o samorządzie województwa, ale o samorządach gminnych. Ograniczacie finansowanie samorządów. Ograniczacie kompetencje samorządów. I nawet jeżeli z różnego rodzaju rządowych programów rozwodzicie czeki, to fakty są takie, jakie są. Samorządy mają coraz mniej możliwości decydowania o własnych inwestycjach, bo uzależniacie je od decyzji rządowych i tym samym pokazujecie, że muszą być pokorne, żeby cokolwiek się w tych gminach działo. Za chwilę, jak tak dalej pójdzie, to z własnych środków, jakkolwiek dobrze byłaby zarządzana gmina czy miasto, to nie będą w stanie samorządy

realizować żadnych inwestycji. I będą ograniczać swoje zadania do koszenia trawników i wydawania dowodów osobistych.

Wiceprzewodnicząca sejmiku **Agnieszka Kłopotek** powiedziała: „Pan przewodniczący Michał Krzemkowski powiedział, że rząd nie zabrał nic samorządom. Otóż, przypominam, że straciliśmy ośrodki doradztwa rolniczego, i straciliśmy również na rzecz Wód Polskich możliwość działania na rzecz melioracji. Niestety Wody Polskie w tej chwili działają jak działają – sami widzimy, co się dzieje z Odrą i z innymi rzekami”.

Przewodniczący Klubu Radnych PiS **Michał Krzemkowski** ad vocem powiedział: „Szanowni państwo, myślę, że z punktu widzenia społeczeństwa, z punktu widzenia Polaków, to nie jest istotne, kto przecina wstęgę ani kto piastuje kierownicze stanowisko w danej instytucji, tylko ważne jest czy Polska się rozwija. A rozwija się niewątpliwie dzięki takiej a nie innej polityce rządu. I to widać w oficjalnych wskaźnikach makroekonomicznych. A sama polityka podatkowa, choć dotknęła rzeczywiście samorzady niższego szczebla, to z drugiej strony pozwoliła Polakom utrzymać wyższe dochody, mniej muszą oddawać państwu. Spójrzcie na to obiektywnie, bo patrzycie na te sprawy tylko i wyłącznie z punktu widzenia funkcji, które odgrywacie. Jeżeli chodzi o samorząd województwa, to nic rząd samorządowi województwa nie odebrał. Nawet jeżeli byłyby mniejsze wpływy z podatku CIT, to byłyby wyższe wpływy z podatku PIT w tym roku, więc są pieniądze tylko je po prostu wydawać. A jeszcze dodatkowo macie wsparcie dla różnego rodzaju inwestycji, choćby tu pan marszałek mówi o inwestycji w Filharmonii Pomorskiej, ale jest też inwestycja kampusu Akademii Muzycznej, którą rząd wziął w całości na siebie a samorząd województwa nie byłby w stanie tego udźwignąć. Doskonale wiecie o tym, że dzięki temu wsparciu wiele inwestycji można realizować. Ja wiem, że to boli, że nie przecinacie wstęg na tych inwestycjach, ale to chyba jest drugorzędne dla obywateli naszego kraju.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** powiedziała, że znowu mamy kłopot z zaimkami czy – my, czy - wy.

Wiceprzewodniczący sejmiku **Łukasz Krupa** powiedział: „Na tej sali zawsze dyskusja jest na przyzwoitym kulturalnym poziomie, ale głupot nie można mówić. Jeżeli podatki obniżyliście dla Polaków, a udział samorządów w podatku PIT jest głównym dochodem samorządów, to ten dochód spadł a jednocześnie zmieniono zasady rozliczania składki zdrowotnej – co spowodowało, że Polacy płacą więcej do ZUS-u, i wszystko zostaje w Warszawie i po prostu to nie wraca do samorządu. Nie mówmy takich głupot, że jakoś diametralnie Polakom wzrosły pensje przez obniżenie podatków, bo w składce zdrowotnej oddają to samo, tylko tyle, że nie musicie się dzielić z samorządami”.

Przewodniczący Klubu Radnych PiS **Michał Krzemkowski** ad vocem powiedział: „Jeżeli moja wypowiedź była niekulturalna, to na jakie tory skierował pan tę dyskusję przed

chwilą? Właśnie na takie, panie przewodniczący. Tyla ja mam do powiedzenia, panu? A już nie będę się odnosił do merytorycznego sensu pana wypowiedzi”.

Radny **Jerzy Gawęda** powiedział: „Chciałbym, abyśmy zachowali powagę tej izby. Zarzucacie nam wykorzystywanie do jakichś celów politycznych, ale od pewnego okresu czasu to państwo jesteście wykorzystywani przez opozycję, przez wasze ugrupowania do walki politycznej. Choćby w dzisiejszym dniu podjęcie stanowiska typowo politycznego. Jest obalany mit o samorządności. I to jest faktycznie mit. Bo kiedy dochodzi do walki politycznej, nikt się nie zastanawiał jak będzie tego szkoda. My w swoich ocenach staramy się trzymać merytorycznie. Możecie nam zarzucać, że idziemy nieraz za daleko, za ostro, ale nie wychodzimy poza i nie staramy się być mieczem politycznym w samorządzie, a niestety szanowni państwo, niszczyacie”.

Wiceprzewodnicząca sejmiku **Agnieszka Kłopotek** powiedziała: „Chciałabym tylko zwrócić uwagę, że nikt mnie nie wykorzystuje do tego, żeby swoje idee przekazywać czy poglądy. Jestem osoba na tyle samodzielna, że przemawiam we własnym, indywidualnym języku”.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** podziękowała za wyrażenie podmiotowości.

Marszałek **Piotr Całbecki** w podsumowaniu powiedział: „Kilka słów komentarza. Po pierwsze, chciałbym raz jeszcze podziękować panu skarbnikowi, bo to nie wybrzmiało w tej dyskusji. Sentencją absolutorium, tak mi się wydaje, jest masa zrealizowanych rzeczy projektów, itd. ale ostatecznie jednak polega na trzymaniu w ryzach finansów publicznych. Jest to niezwykle ważna cecha tego budżetu, który jak państwo widzą, na przestrzeni ostatnich lat, nie ewaluje w kierunku zadłużania, jest on zrównoważony. I jest on nie tyle ostrożny, co mamy zawsze rezerwy i możliwości reagowania w sytuacjach krytycznych, których, jak popatrzymy w ostatnie lata, nie brakuje. Chciałbym również włączyć się do dyskusji o samorządności. Otóż, szanowni państwo jestem członkiem Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, i proszę nie zarzucać nam, że my tu uprawiamy politykę, mówię do tych radnych, którzy takie zarzuty czynią, bo gdzie indziej mamy wyrazić, jeśli nie ustawowe i konstytucyjne organa – ich głos jest brany pod uwagę przy uchwalaniu takich czy innych ustaw i decyzji rządu czy parlamentu. Sam brałem udział w dyskusji na temat, jak podzielić środki Krajowego Planu Odbudowy (KPO) – i tak na darmo, bo i tak tych pieniędzy nie mamy. Ale z tych naszych wielkich planów transparentnego zaangażowania wszystkich samorządów, szczególnie wojewódzkich, z ich doświadczenia w podziale tych pieniędzy – zostało nic. Właściwie z 36 punktów udało nam się trzy wynegocjować, i to jeszcze o marginalnym znaczeniu z punktu widzenia rozwoju regionu. Oczywiście, można się i zadowolić nawet 3 na 36. Ale to nie było przez nas – strony samorządowej, mówię teraz o wszystkich członkach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,

zaakceptowane. Zmiany podatkowe – proszę poczytać protokoły. Nie zostały zaakceptowane przez stronę samorządową. I mógłbym mnożyć – samych takich negatywnych opinii na temat tego, co się dzieje jest bardzo dużo. Nie twierdzę, że wszystkie. Ale wielu kluczowych miejscach po prostu mieliśmy odmienne stanowisko. Czy to jest właściwy dialog? Czy to jest wykorzystanie instrumentów państwa konstytucyjnych do tego, aby zarządzać transparentnie – nie sądzę. Dlatego proszę się nie dziwić, że my tu reagujemy. Kiedy sprawa niskich cen zbóż – reagujemy. Kiesy jest sprawa łamania podstawowych naszym zdaniem praw obywatela, do właściwego trybu ścigania przestępstw, itd. – reagujemy. Bo jeżeli się wczytamy w treść ustawy, dzisiaj zaakceptowanej i podpisanej przez pana prezydenta, to wyraźnie widzimy, że kompetencje sądu, prokuratury i innych organów państwa, które są do tego postawione i ustanowione – są omijane i robi się himbuk polityczny. Będziemy świadkami, no właśnie, spektaklu przedwyborczego, kiedy będziemy włączać telewizję publiczną i oglądać bez przerwy te same migawki z sejmiku, jak to dostarczane są po raz kolejny jakieś rewelacje pseudoświadków. Już widzę ten scenariusz napisany z góry. Dlatego ja się nie godzę na takie państwo, bo tak nie powinno to działać. Że się wymyśla na ostatnią chwilę przed wyborami, w tym przypadku mówimy o dzisiejszej naszej uchwale, temat, który jest właśnie tematem zastępczym. Nikt nie będzie rozmawiał o inflacji, o drożyznie, o tym jak zrekompensować straty rolnikom i kiedy będą zrekompensowane. To, że są hasła. Nawet i te czeki, proszę państwa, jeżeli popatrzymy, ile wpłynęło do budżetu poszczególnych samorządów za czekami pieniędzy realnych, to samorządowcy państwu odpowiedzą, i proponuję taką debatę przeprowadzić – szczerą, nie polityczną czy tendencyjną. Ale porozmawiajmy o tym. I coż można powiedzieć – to jest po prostu destruktywne. To nie chodzi o to panie Michale, że to jest źle, że państwo dysponuje środkami i przeznacza je, nieważne czy to poprzez takie czy inne mechanizmy do dyspozycji samorządów do realizacji ich celów, ale ten brak przewidywalności jest największym problemem. Przecież my dzisiaj mówimy o sprawozdaniu z realizacji budżetu, który nie był w 2022 roku tylko elementem uchwalenia w 2021 r. jakiejś polityki, tylko to jest wieloletni fragment realizowanego przez nas planu strategii. Tak jak uchwalamy budżet unijnych środków na ileś lat, tak my tu nauczyliśmy się mniej więcej planować. I ta okazjonalność, że raz są raz nie ma, raz jest taki ład raz jest inny, sprawia rzeczywiście, dostarczane są te pieniądze, ale czy nie bardziej byłoby to sensowne, aby to samorzady mogły z dużym wyprzedzeniem w zgodzie takiej wewnętrznej politycznej, też między nami samorządowcami, wójt wójtowi zazdrości, i mówi a ty dostałeś tyle, a ja tyle. Ja wiem, że każde pieniądze są godne przyjęcia. Ale też proszę zwrócić uwagę co wywołują te pieniądze. Jest to pole po prostu niezadowolenia i różnych konfliktów. Niestety to nie buduje wspólnoty. Niestety, taki mechanizm nie buduje wspólnoty. Dlatego ja osobiście uważam, że to nie jest dobra metoda wdrażania takich czy innych polityk. Uważam, że rzeczywiście stosowanie tych zaimków

osobowych jest po prostu, moim zdaniem, niedopuszczalne. Doszło do tego, że mówimy: - my – wy. Panie Michale, przepraszam, ja się na to nie godzę. Opozycja ma prawo i obowiązek być, bo ona musi być i pilnować rządzących, ale taki podział, tu w sejmiku – oby on się nigdy nie utrwalił, bo to jest pierwsza taka sesja. Dziś ona wybrzmiała w moich uszach bardzo głęboko”.

Przewodniczący Klubu Radnych PiS **Michał Krzemkowski** ad vocem powiedział: „Ja przepraszam wszystkich tych, którzy poczuli się dotknięci takim spolaryzowaniem w mojej wypowiedzi. Używałem różnych zwrotów, również zwrotów ogólnych: my, jako samorząd – wielokrotnie. Zdarzyło mi się tak, ale przede mną była jednak pewna wypowiedź, która pewien konfrontacyjny ton wprowadzała jednak do tej dysputy. Potem byłem, że tak powiem, zagadywany przez różnych kolejnych radnych. Padały niestety fałszywe argumenty. Nie można nie reagować. Jeżeli zbyt poniosły mnie emocje, to państwo mi wybaczą. Nie chciałem nikogo urazić. Rzeczywiście, jesteśmy po dwóch stronach. Wy się chwalicie, a my krytykujemy. To może rodzić pewnego rodzaju polaryzacje wypowiedzi. Tak że, jeszcze raz przepraszam, jeżeli ktoś się poczuł dotknięty. Natomiast, nie mogę się zgodzić z tym, co pan marszałek przed chwilą powiedział, że stawiani jesteście nagle jako zarząd przed pewnymi niespodziankami i nie wiecie, co z tym zrobić, bo jednak te wszystkie dochody, które były realizowane w zeszłym roku, to one były realizowane zgodnie z planem. Myślę, że pan skarbnik to potwierdzi. Jeżeli były jakieś dodatkowe dochody, to chyba dobrze, to wtedy trzeba się głowić, jak je wydatkować. Natomiast, nie było tak, że subwencje były zaplanowane czy wpływy z PIT czy CIT, i były później mniejsze, tak, że nagle mieliście skrępowane ręce – nie było tak. A jeżeli w trakcie roku pojawiły się pewnego rodzaju fundusze rządowe, które pomogły wam np. w zakupach taboru kolejowego czy drogowe pomogły wam uruchomić pewne inwestycje - to chyba nic złego w tym nie ma. Nawet jeżeli one wchodziły w trakcie roku. Taki był mniej więcej terminarz działania rządu w tych działaniach, który dostrzegł pewien problem wynikający ze zmian podatkowych i starał się w jakiś sposób zrekompensować te straty”.

Radny **Jerzy Gawęda** powiedział: „Proszę państwa, powiem tak – jeżeli rozmawiamy na temat samorządności, to co pan marszałek powiedział, nie ma żadnego zakazu i są różnego rodzaju mechanizmy, które dają możliwości prowadzenia szerokiej debaty w zakresie, w którym podlegają samorządowi. Wykraczanie – jest już polityką. Ja powiem to w ten sposób – dobrze, że zostało to dzisiaj odczarowane, że kończymy z mitem o samorządności, że wchodzimy w normalny tryb. To co pan powiedział, że jesteśmy normalną instytucją nie tylko samorządową, ale i polityczną. I zakończyliśmy i myślę, że został obalony ten mit i jest normalnie”.

Radny **Jacek Chmarzyński** powiedział: „Mam nadzieję, że ta dyskusja stanie się przyczynkiem do wielkiej debaty na temat dokończenia reformy samorządowej. Bo jak wiemy

istniej taka konieczność, żeby je dokończyć. Żeby nie wywoływała takiej burzy w naszych umysłach. Mianowicie, dokąd sięga samorząd, dotąd sięga Europa. Ta mądrzejsza, ta zrównoważona. Ta, która jest też ciągle, jak się okazuje, Europą naszych marzeń. Nie można dopuścić do tego, aby powstał system, o którym pewien poeta powiedział, że „Ani to Zachód, ani Wschód. Coś jakbyś stanął we drzwiach”. Czyli coś, co nie pozwoli nam na dalszy rozwój i na normalne funkcjonowanie w państwie, gdzie obok rzeczywiście działań państwa, działają sprawnie samorządy i sprawnie może być realizowana polityka terytorialna. Myślę, że to dobry moment, żeby o takiej reformie mówić i w końcu zdecydować się na trzeci etap reformy samorządowej”.

Skarbnik województwa **Paweł Adamczyk** powiedział: „Szanowny panie radny, pozwolę sobie na ten głos w dyskusji ze strony finansów i myślę, że nie będzie to tylko stanowisko skarbnika województwa, może innych skarbników. My byśmy oczekiwali takiej stabilności przepisów finansowych, stabilności w planowaniu a nie, że dowiadujemy się często tak de facto na pięć czy sześć dni przed złożeniem projektu budżetu, o zmianie przepisów, to trudno mówić o jakimkolwiek wieloletnim planowaniu, gdzie oczekuje się, żeby planować na okres 15 czy 20 lat w zakresie dochodów, jeżeli nie ma przepisów albo te przepisy są zmieniane. To chodzi tylko i wyłącznie o klarowność przepisów. Stabilność w tym zakresie. To, jak one są redystrybuowane, tak jak często powtarzam, nie dyskutuję z tym. To jest kwestia woli rządu i państwa jako sejmiku. Ale musi być ten komfort w zakresie planowania nie tylko rocznego, ale również wieloletniego”.

Więcej pytań ani uwag nie zgłoszono.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** zamknęła dyskusję nad rozpatrzeniem sprawozdania finansowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2022 rok.

Przystąpiono do głosowania jawnego imiennego:

- uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2022 rok – projekt przewodniczącej sejmiku – druk nr 2/23; wynik głosowania: 20 głosów za, 7 przeciw, 0 wstrzymujących, z uzupełnionym zapisem § 1. o wyraz: „zatwierdza się”. Sejmik podjął uchwałę i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

- uchwały w sprawie absolutorium dla Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego – projekt przewodniczącej sejmiku – druk nr 3/23; wynik głosowania: 20 głosów za, 7 przeciw, 0 wstrzymujących; z uzupełnionym zapisem § 1. o wyraz „udziela się”; uchwała została podjęta bezwzględną większością głosów ustawowego składu sejmiku i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z kolei marszałek **Piotr Całbecki** powiedział: „Chciałbym bardzo podziękować wszystkim państwu za udział w dyskusji. Zawsze wnosi na pewno pozytywne jakieś nowe

elementy w zarządzaniu. Niełatwym procesie, którego musimy się uczyć, bo świat się zmienia. I te techniki zarządcze, również. Chcemy być coraz bardziej profesjonalni, mówię tu o zarządzie, ale przede wszystkim o urzędzie marszałkowskim i naszych jednostkach. Wszystko zależy od osób, od ludzi. O ich podejścia i kompetencji. I też struktury organizacyjnej. Myślę, że i w tym obszarze doganiamy tzw. kraje Zachodniej Europy. Planowanie i realizacja tych planów to jest dość skomplikowana materia. My wciąż gonimy. Wychodzimy z zaszłości cywilizacyjnych, które nas spotkały w czasie II wojny światowej i po niej. Musimy o tym pamiętać, że udało się bardzo dużo. I to dzięki głównie naszej obecności w Unii Europejskiej, ale też i procedurom, które tutaj staramy się wdrażać w życie. Jeszcze raz dziękuję panu skarbnikowi, zarządowi, wszystkim, którzy przychylnie patrzą na to co robimy. A opozycji za te konstruktywne uwagi. To nie jest tak, że my nie widzimy naszych uchybień – widzimy. Może nie zawsze o nich mówimy. Ale kiedy dokonujemy sprawozdania z tego co zrobiliśmy to nie mówimy czego nie zrobiliśmy, bo ta lista byłaby bardzo też długa. A myślę, że jest to jednak taki dzień, kiedy podsumowujemy i liczymy ten pozytywny urobek. I bardzo dziękuję wszystkim moim współpracownikom, że mogliśmy się tego doczekać. To jest ostatnie absolutorium, które otrzymuje ten zarząd. W przyszłym roku, prawdopodobnie będzie już po wyborach. Będą nowe władze, będzie nowy zarząd, nowy sejmik. Życzyłbym sobie, aby kolejne lata, pomimo jak zwykle różnych problemów, które na pewno nas spotkają, ale by były latami pozytywnego rozwoju dla naszego województwa i jego mieszkańców.

Przewodniczenie obradom objęła wiceprzewodnicząca sejmiku Agnieszka Kłopotek.

Radny **Jarosław Katulski** zgłosił wniosek o 10-minutową przerwę.

Wiceprzewodnicząca sejmiku **Agnieszka Kłopotek** ogłosiła 10-minutową przerwę.

- przerwa.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał sprawozdanie z realizacji rocznego i wieloletniego programu współpracy Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi za rok 2022 (zał. nr 26).

Komisja Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa zaopiniowała sprawozdania pozytywnie.

p.o. Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia **Krystyna Żejmo-Wysocka** przedstawiła sprawozdania w formie prezentacji (zał. nr 26a).

Pytań ani uwag nie zgłoszono. Sejmik sprawozdania rozpatrzył.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał raport z realizacji „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026” za rok 2022 (zał. nr 27).

Komisja Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa zaopiniowała raport pozytywnie.

p.o. Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia Krystyna Żejmo-Wysocka przedstawiła raport w formie prezentacji (zał. nr 27a).

Przystąpiono do zgłaszania pytań i uwag.

Wiceprzewodnicząca sejmiku **Agnieszka Kłopotek** powiedziała, że otrzymała informację, że ze środków urzędu marszałkowskiego mogą być prowadzone szkolenia dla młodych policjantek i policjantów, którzy zajmują się sprawami dotyczącymi przemocy, a chyba w czerwcu ma być nowelizacja przepisów dotyczących Niebieskiej Karty. Zapytała, czy rzeczywiście są robione takie szkolenia? Czy są takie plany? Ile może być przeszkolonych policjantek i policjantów? Jak to szczegółowo wygląda?

p.o. Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia **Krystyna Żejmo-Wysocka** powiedziała, że 23 czerwca wchodzi zmiana przepisów. Departament już wystosował pisma do gmin i do powiatów, żeby samorządowcy się przygotowali. Co roku są szkoleni, i policjanci, i prokuratorzy, i służba zdrowia, i katecheci. Jeśli chodzi o Policję to jest umówione spotkanie z panem komendantem. Będzie dokładnie precyzowany przebieg szkoleń na początku czerwca. Spotkanie będzie w departamencie, najpierw pani dyrektor chciałaby, aby pan komendant przedstawił jak to widzi, jak będzie to szkolenie przebiegało. Być może Policja też otrzyma swoje środki i będzie je można połączyć. A jeżeli nie, i nie będzie nowych środków z ministerstwa, to być może zwróci się do sejmiku o wsparcie finansowe na to zadanie.

Wiceprzewodnicząca sejmiku **Agnieszka Kłopotek** skierowała propozycję do marszałka i zarządu województwa, aby biorąc pod uwagę zatrważający stan i zwiększającą się liczbę prób samobójczych i samobójstw wśród dzieci i młodzieży oraz problemy ze zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży poprosiła o rozważenie możliwości podjęcia porozumienia z którąś z naszych uczelni, które mają odpowiednie kierunki, aby np. dofinansowywać studia podyplomowe dot. suicydologii – jest to bardzo trudne określenie, ale ono dotyczy właśnie przeciwdziałania próbom samobójczym. Takie studia podyplomowe są bardzo drogie. I naprawdę niewiele osób, które nawet chciałyby się doksztalać, to nie są w stanie ze względów finansowych. Dobrze byłoby, żeby w skali jednego roku chociaż kilka osób zdobyło takie uprawnienia i mogło tym dzieciom pomagać.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** odniosła się do wspomnianych dyżurów, które są zabezpieczone przez psychologa czy radcę prawnego. Zapytała, czy są jakieś statystyki dot. liczby osób, które korzystają z tych porad?

p.o. Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia **Krystyna Żejmo-Wysocka** powiedziała, że w roku 2022 ok. 1300 porad. To nie jest najlepszy wynik w ciągu tych wszystkich lat.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** powiedziała, że to są z jednej strony porady, ale czy to skutkuje również pewnymi sygnałami, żeby zająć się czyjąś sprawą, np. jak sprawa Kamilka, żeby uruchomić pewien ciąg zdarzeń. Porada – jest wtedy gdy przychodzi ktoś, bo ma kłopoty, bo nie radzi sobie w ramach rodziny czy sprawy rozwodowej, ale chodziłoby bardziej o sygnał, który spowoduje, że te wszystkie wydawałoby się istniejące już zabezpieczenia, zadziałają.

p.o. Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia **Krystyna Żejmo-Wysocka** powiedziała, że te sygnały są z różnych źródeł. W godzinach pracy urzędu, są do dyspozycji dwa telefony, komórkowy i stacjonarny. Jeżeli etatowi pracownicy udają się do domu, to pracuje Niebieska Linia. Zawsze jest prawnik i psycholog. Można zgłosić sprawę emailowo bądź na tel. Niebieskiej Linii, który jest bezpłatny, działa do godz. 21. Poza tym w przemocy najgorszym grzechem, my tak mówimy, jest udawanie, że się nie widzi i nie słyszy. Zasada jest taka, to mówią nasi trenerzy, że jeżeli mieszka się w jakiejś miejscowości i nie jest się pewnym czy tam jest przemoc, to trzeba to zgłosić do nas. Od tego są nasze służby, które zawiadomią ośrodki pomocy społecznej, policję i inne organa. Bardzo często z tych anonimowych sygnałów, telefonicznych i listownych. Są wysyłane do policji, do miejskich ośrodków i zawsze prosimy o odpowiedź, jaki jest wynik tego zgłoszenia. Jeżeli dana instytucja nie odpowie, to tak długo to monitorujemy, aż dadzą odpowiedź. Dużo zgłoszeń jest w czasie dyżurów w punktach: we Włocławku, w Inowrocławiu, w Grudziądzu, w Bydgoszczy. Tam ludzie przychodzą i mówią. Wiedzą też, że my nazwisk nie ujawniamy. Ten kontakt jest coraz szerszy i lepszy. Jest też możliwość mediacji rodzinnych. Ale zasada jest taka, że jeżeli dochodzi do przemocy w rodzinie to już nie ma mediacji. To już tylko jest praca ze sprawcą i z rodziną. W roku 2022, mimo że nasi pracownicy mają uprawnienia, ukończone szkolenia mediacyjne, tych mediacji nie było. Nie wie dlaczego. Może pandemia to pokrzyżowała. We wcześniejszych latach była mediacja. Jeżeli ktoś z przemocy ma naprawdę trudną sytuację materialną, to jesteśmy w stanie zapewnić zastępstwo procesowe. Nie będzie wtedy dana osoba płaciła za prawnika. To jest też ważne zadanie.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** podziękowała pani dyrektor. Skierowała apel do nas wszystkich o to, aby być uważnym i mieć w sobie odwagę cywilną, jeżeli się okaże, że coś jest nie tak, żeby zgłaszać, bo lepiej zgłosić coś, co potem będzie wyjaśnione pozytywnie, niż przemilczeć. Dodała, że to też już kwestia pracy i jeszcze raz pracy nad naszą mentalnością.

Wicemarszałek **Zbigniew Ostrowski** odnosząc się do wypowiedzi pani przewodniczącej Agnieszki Kłopotek powiedział, że chyba wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, że problem zdrowia psychicznego szczególnie wśród najmłodszego pokolenia Polaków jest ogromnym problemem. My sobie zdajemy z tego sprawę. Tym bardziej, że bardzo uważnie czytamy prognozy demograficzne i także medyczne, które publikowane są

od czasu do czasu. Jedna z nich mówi, że 2035 roku choroby psychiczne będą główną przyczyną śmierci wśród Polaków – bardzo szeroko rozumianą przyczyną. Dobrą wiadomością dla pani przewodniczącej pewnie będzie to, że my widzimy te problemy. Warto odnotować, że kilka dnia temu odbyło się otwarcie Centrum Pomocy Psychologicznej na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. To jest placówka zbudowana ze środków RPO WKP, decyzje w tej sprawie podjęliśmy 29.12.17 r. W tej chwili centrum już funkcjonuje. Będzie miejscem szkoleń. Będzie także miejscem rozpoznawania potrzeb jeżeli chodzi o zdrowie psychiczne. Uważa, że w tym kierunku czyli współdziałania ze wszystkimi instytucjami, które dbają o zdrowie psychiczne Polaków, będzie naszym bardzo ważnym celem. Podziękował za ten głos, który jeszcze bardziej nas uwrażliwia na te problemy.

Więcej pytań ani uwag nie zgłoszono. Sejmik raporty rozpatrzył.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał raport z realizacji „Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2022” za rok 2022 (zał. nr 28).

Komisja Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa zaopiniowała raport pozytywnie.

p.o. Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia **Krystyna Żejmowska** przedstawiła raport w formie prezentacji (zał. nr 28a).

Przystąpiono do zgłaszania pytań i uwag.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** odnosząc się do wypowiedzi o wspieraniu różnych inicjatyw i konferencji powiedziała, że najważniejszy jest człowiek. Dodała, że w takich momentach zastanawia to, jak to się dzieje, że małżeństwa czy rodziny na zachodzie Europy są przygotowane do tego, żeby wystąpić o adopcję dzieci z niepełnosprawnościami. Częściej się to zdarza niż w Polsce. Pewnie jakieś badania musiałyby być w tym kierunku robione i również jakiś program, który może przygotowałby również polskie rodziny na to, aby dzieci z niepełnosprawnościami znalazły w nich swoje miejsce. Podziękowała pani dyrektor za wysiłek i zaangażowanie w pracy, aby te raporty sejmikowi dziś przedstawić.

Więcej pytań ani uwag nie zgłoszono. Sejmik raport rozpatrzył.

Z kolei przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał rozpatrzenie i podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania rady społecznej w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą – projekt zarządu województwa – druk nr 40/23 (dot. Centrum Onkologii im. prof. Fr. Łukaszczyka w Bydgoszczy) - zał. nr 29.

Komisja Promocji i Ochrony Zdrowia pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały: wynik głosowania: 3 głosy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących.

Pytań ani uwag nie zgłoszono.

Przystąpiono do głosowania uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie powołania rady społecznej w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą; wynik głosowania: 26 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia opinii organizacji związkowych dotyczących projektu uchwały o warunkach wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów na kierowców i kierowców – projekt zarządu województwa – druk nr 50/23 (zał. nr 30).

Komisja Polityki Regionalnej, Rozwoju Województwa i Infrastruktury pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały: wynik głosowania: 5 głosów za, 1 przeciw, 0 wstrzymujących;

Przystąpiono do zgłaszania pytań i uwag.

Radna **Małgorzata Taranowicz** powiedziała: „Zapoznałam się z opinią związków zawodowych jak i z odpowiedzią oraz projektem uchwały. Częściowo zgadzam się z opinią związków dlatego wstrzymam się od głosu. Ponieważ uważam, że przeciętne wynagrodzenie powinno być brane pod uwagę w sektorze przedsiębiorstw, a nie w sektorze gospodarki narodowej. Jeśli chodzi o wskaźniki, to dolny wskaźnik dla egzaminatora, który egzaminuje jedną kategorię jest 0,8% co w wyliczeniu matematycznym wychodzi ok. 5 tys. zł - dolna granica. Z tego co, a rozmawiałam z panem dyrektorem WORD-u w zeszłym tygodniu, to prawdopodobnie będą brane pod uwagę wskaźniki dolne jeśli chodzi o podwyżki. A plusem jest niby to, że będzie waloryzacja coroczna. Ale waloryzacja będzie tylko wtedy, jeżeli będzie dodatni wynik finansowy a raczej nie będzie dodatni, bo z tego co słyszę ciągle jest ujemny. Dlatego z tego wynika, że podwyżka, którą teraz ustalimy, będzie na kolejne lata dopiero kiedy sejmik podniesie widełki dolne. Kolejna sprawa, to są duże różnice np. między osobą, która ma jedną kategorię do egzaminowania a np. dwie – jest 0,2 różnica. W kolejnych są różnice 0,1 t by taka osoba zyskała ok. 700 zł brutto. Od przyszłego roku prawdopodobnie minimalne wynagrodzenie będzie ok. 4300 zł, a osoba z jedną kategorią będzie miała 5 tys. zł. To tylko zależy od dobrej woli pana dyrektora, jakie widełki weźmie czy dolne czy górne. Rozumiem, że jest trudna sytuacja w WORD-ie, choć też jest dużo inwestycji, bo byłam i widziałam jak dużo nakładów pan dyrektor kładzie na inwestycje, ale też się liczy człowiek. Ja patrzę na człowieka, jako na te ostatnio ogniwo i uważam, że frontem trzeba wyjść też do osoby egzaminującej. Dlatego szkoda, że nie ma pana dyrektora, bo zadałabym pytanie, jak on będzie te podwyżki robił. Mam nadzieję, że rozsądnie. I też pytanie, czy podwyżki też obejmą pracowników WORD-ów pozostałych. Tam są nie tylko egzaminatorzy ale też są pracownicy obsługi i inne osoby, które też nie miały podwyżki od dawien dawna. Kolejne pytanie, jeżeli będziemy przy waloryzacji brali czy WORD będzie miał wynik dodatni czy ujemny, to czy to też będzie brane pod uwagę przy nagrodzie rocznej dla pana dyrektora”.

Wicemarszałek **Zbigniew Sosnowski** powiedział: „pani radna poruszyła szereg wątków dot. spraw funkcjonowania WORD-ów i trudno z pewnymi opiniami się nie zgodzić. Po pierwsze, to nie jest tak, że dyrektorzy będą sami ustalać dowolnie pensje. To wszystko wynika z widełek, które zostały ustalone i z możliwości finansowych, które wynikają z opłat za egzaminy. Proszę mi wierzyć, jedno jest założenie – należy łączyć te obydwie uchwały, my zakładamy, że nie możemy sobie pozwolić na ujemne bilanse w WORD-ach. I mówimy sobie wprost tutaj, że nie zamierzamy też dokładać do ich funkcjonowania z pieniędzy wypracowanych przez samorząd województwa, bo głęboko w to wierzymy, że te jednostki powinny się same finansować. Zapewniam panią radną, że nie ma znaczenia, jaką średnią weźmiemy. Bo jeśli nie ma pieniędzy to nie ma znaczenia. Głęboko w to wierzę. I jednakże w wyniku rewaloryzacji opłat i wynagrodzenia ta sytuacja będzie się normalizować i zapewniam panią radną w imieniu zarządu województwa, że nie będziemy dbać o to, żeby instytucja ta miała nadmierne zyski, którymi my będziemy się chwalić, zarząd tak jak pani, stawia na człowieka, ale w ramach możliwości finansowych”.

Więcej pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały w sprawie rozpatrzenia opinii organizacji związkowych dotyczących projektu uchwały o warunkach wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów na kierowców i kierowców: wynik głosowania: 22 głosy za, 0 przeciw, 3 wstrzymujące; sejmik uchwałę podjął.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie warunków wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów na kierowców i kierowców – projekt zarządu województwa – druk nr 51/23 (zał. nr 31) oraz autopoprawka zarządu województwa (zał. nr 31a).

Komisja Polityki Regionalnej, Rozwoju Województwa i Infrastruktury pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały wnosząc poprawkę w treści uchwały zawartą w autopoprawce zarządu: wynik głosowania: 5 głosów za, 1 przeciw, 0 wstrzymujących;

Przystąpiono do zgłaszania pytań i uwag.

Radna **Małgorzata Taranowicz** powiedziała: „Będą głosowała za, choć nie do końca podobają mi się te wskaźniki. Powtarzam, że liczę na wyrozumiałość i możliwości WOD-u, aby te podwyżki nie były od najniższej dolnej granicy tylko ciut wyższej. Np. w Sejmiku Pomorskim jest co prawda kwotowa podwyżka, kategorie są przydzielone wg kwot i jest to podwyżka średnio 500-600 zł i ok. 1000 zł jeżeli chodzi o kujawsko-pomorskie. Wg mnie ta górna granica kategorii dla osoby, która egzaminuje 4 kategorie jest wskaźnik 2 – wg mnie jest za duży, bo i tak tego nie osiągniemy. Lepiej byłoby podnieść dolny z kategorii pierwszej zaszeregowania np. 0,9 a obniżyć ten górny. Ale rozumiem, że projekt uchwały jest przygotowany więc liczę na to, że dyrektor podzieli to rozsądnie. Będę głosowała za,

ponieważ cieszę się z każdej podwyżki dla osób, ponieważ podwyżek nie było od 15 lat. A kiedyś minimalne wynagrodzenie było 1126 zł a teraz jest 3600 zł, więc podwyżka ponad 200%. Życzyłabym też, aby pracownicy WORD mieli też na wysokim poziomie podwyżki”.

Więcej pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały w sprawie warunków wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy kandydatów na kierowców i kierowców wraz z autopoprawką zarządu województwa: wynik głosowania: 24 głosy za, 0 przeciw, 1 wstrzymujący; sejmik uchwałę podjął.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnych punktów porządku obrad, które przewidywały:

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla gmin z przeznaczeniem dla spółek wodnych na dofinansowanie zadań związanych z bieżącym utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych w roku 2023 – projekt zarządu województwa – druk nr 41/23 (zał. nr 32); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 6 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały: wynik głosowania: 4 głosy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały: wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć i tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli oraz zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach i placówkach – projekt zarządu województwa – druk nr 42/23 (zał. nr 33); Komisja Edukacji i Nauki pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały: wynik głosowania: 4 głosy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały: wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 1 wstrzymujący; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie projektu Kujawsko-Pomorskiego Programu Wyrównywania Szans Edukacyjnych Dzieci i Młodzieży oraz Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży na lata 2023-2029 – projekt zarządu województwa – druk nr 49/23 (zał. nr 34); Komisja Edukacji i Nauki pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały: wynik głosowania: 5 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały: wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Żnin – projekt zarządu województwa – druk nr 43/23 (zał. nr 35); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 6 głosów za,

0 przeciw, 0 wstrzymujących; Komisja Kultury i Dziedzictwa Narodowego pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały: wynik głosowania: 3 głosy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały: wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Izbica Kujawska – projekt zarządu województwa – druk nr 44/23 (zał. nr 36); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 6 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; Komisja Kultury i Dziedzictwa Narodowego pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały: wynik głosowania: 3 głosy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały: wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Aleksandrów Kujawski – projekt zarządu województwa – druk nr 45/23 (zał. nr 37); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 6 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; Komisja Kultury i Dziedzictwa Narodowego pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały: wynik głosowania: 3 głosy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały: wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

Z kolei Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał sprawozdanie z realizacji „Programu opieki nad zabytkami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2024, w latach 2021-2022 (zał. nr 38). Sprawozdanie było przedmiotem obrad Komisji Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zastępca Dyrektora Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego **Monika Butowska** przedstawiała sprawozdanie w formie prezentacji (zał. nr 38a).

Przystąpiono do zgłaszania pytań ani uwag.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** odniosła się do wątku w prezentacji dot. twórców ludowych i powiedziała, że ostatnio spotkała się z jedną z regionalistek, która stwierdziła, że kondycja zarówno finansowa, jak i wsparcie dla twórców ludowych jest rzeczywiście nikłe, zaznaczyła, że nie mówi, że tak jest ze strony samorządu województwa tylko w ogóle. Że jest to pewna nisza, którą należałoby zagospodarować. Zapytała, czy pani dyrektor się z tym zgadza?

Zastępca Dyrektora Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego **Monika Butowska** powiedziała, że nasze województwo jest wśród nielicznych województw, które wspiera twórców w ramach stypendiów. Wychodzi się im naprzeciw. Trzeba powiedzieć też, że stypendia, które im udzielamy są niewielkiej wysokości. Byłaby propozycja do państwa radnych, żeby zwiększyć tę kwotę w ramach przyszłorocznego budżetu.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** powiedziała, że zarząd też to słyszał, nie tylko rani. Zaznaczyła, że nie myślała tylko o samorządzie województwa, ale też o ministerstwie kultury. Warto byłoby poprowadzić taką kampanię na rzecz twórców ludowych.

Więcej pytań ani uwag nie zgłoszono. Sejmik sprawozdanie rozpatrzył.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnych punktu porządku obrad, które przewidywały:

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, na wnioski złożone do 15 grudnia 2022 r. – projekt zarządu województwa – druk nr 46/23 (zał. nr 39); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 7 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; Komisja Kultury i Dziedzictwa Narodowego pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 3 głosy za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały; wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zamianę nieruchomości między Województwem Kujawsko-Pomorskim a Gminą Miasto Kowal – projekt zarządu województwa – druk nr 47/23 (zał. nr 40); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 7 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały; wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zakup nieruchomości położonej w Kowalu – projekt zarządu województwa – druk nr 48/23 (zał. nr 41); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 7 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały; wynik głosowania: 24 głosy za, 0 przeciw, 1 wstrzymujący; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie przejęcia przez Województwo Kujawsko-Pomorskie prowadzenia zadania Województwa Mazowieckiego w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego – projekt zarządu województwa – druk nr 74/23 (zał. nr 42); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 7 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; Komisja Polityki Regionalnej, Rozwoju Województwa i Infrastruktury pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 6 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; pytań ani uwag nie zgłoszono;

przystąpiono do głosowania uchwały: wynik głosowania: 25 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

- rozpatrzenie i podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia stawek dotacji przedmiotowych dla operatorów świadczących usługi publiczne w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym – projekt zarządu województwa – druk nr 75/23. (zał. nr 43); Komisja Budżetu i Finansów pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 7 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; Komisja Polityki Regionalnej, Rozwoju Województwa i Infrastruktury pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały; wynik głosowania: 7 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących, wnosząc poprawkę do zapisu paragrafu 3. w brzmieniu: uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 r.; pytań ani uwag nie zgłoszono; przystąpiono do głosowania uchwały wraz z poprawką: wynik głosowania: 24 głosów za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących; sejmik uchwałę podjął.

Następnie przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad, który przewidywał informację o zgłoszonych interpelacjach i zapytaniach (zał. nr 44).

Z kolei przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji punktu dotyczącego interpelacji i zapytań radnych. Przypomniała, że po przedstawieniu interpelacji bądź zapytania należy je złożyć na piśmie.

Przystąpiono do przedstawiania interpelacji i zapytań.

Radny **Marek Witkowski** powiedział, że swego czasu sejmik podjął uchwałę dot. wymiany pieców. Nieuchronnie zbliża się koniec okresu zaznaczonego w tej uchwale. Czy zarząd województwa przygotowuje zmianę tejże uchwały przez wydłużenie okresu dostosowania pieców do wymagań uchwały?

Radny **Roman Jasiakiewicz** ad vocem powiedział, że chciałby panu radnemu Markowi Witkowskiemu dopowiedzieć, że szanowny rząd przedłużył do lipca beżakościowy węgiel, który wolno używać. Jak połączyć jedno z drugim? Wolno używać węgla bezklasowego.

Radny **Marek Witkowski** ad vocem powiedział, że uważa, że do tak ciekawego zagadnienia należy dodać jeszcze jedno, bo osobiście był przeciwny tej uchwale, bo nie zgadza się z tym, że piec, którego używa, który nie posiadał klasy oznakowania, bo oznakowanie weszło niedawno w życie. A kupił piec znakomity. I nie ma sposobu, aby go ocenić czy on się nadaje czy już nie.

Radny **Michał Czepek** powiedział, że chciałby zgłosić zapytanie dot. inwestycji, która jest zapisana w budżecie i na którą poszło już połowę wydatków, a chodzi o modernizację zagrody wiejskiej w Dusocinie na potrzeby Ośrodka Edukacji Ekologicznej na terenie Parku Krajobrazowego Góry Łosiowe wraz z czynną ochroną przyrody na obszarze Natura 2000.

Zapytał jakie są losy tej inwestycji? Czy będzie zakończona w tym roku? Czy będzie podtrzymane dofinansowanie unijne na tę inwestycje. Poprosił o odpowiedź na piśmie. Dodał, że złoży zapytanie w formie pisemnej.

Marszałek **Piotr Całbecki** powiedział, że inwestycja w Dusocinie będzie dokończona. Odnośnie pieców, to już była o tym mowa, nie będziemy niczego zmieniać. I tak nasze władztwo jest żadne. I to, czy my przedłużymy czy nie, niczego nie zmienia jeśli chodzi o egzekucję tego prawa. Póki co możemy tylko żałować, że ono jest tak słabe, ale rozumiemy, że dziś poruszamy się w obszarze prawnym, na który nie mamy żadnego wpływu. Być może nie jest to najgorsze rozwiązanie skoro żyjemy w czasach kryzysu i takich dużych fluktuacji jeśli chodzi o podejście do realizacji polityki czystego powietrza w naszym państwie, że warto trochę poczekać aż się ta sytuacja ustabilizuje. Póki co, odpowiedział wprost, że nie przedłużamy tego okresu, nie zmieniamy uchwały. Ona będzie w takim właściwie zawieszeniu, i tak nieobowiązującym do końca prawodawstwem, którego nie stosuje się ani u nas ani w całej Polsce.

Więcej wypowiedzi w tym punkcie nie było.

Następnie przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** przystąpiła do realizacji punktu, który przewidywał wolne głosy i wnioski.

Członek Zarządu **Sławomir Kopyść** powiedział, że w punkcie piątym był głosowany wniosek o wprowadzenie stanowiska, ale nie oddał głosu, i chciałby zgłosić do protokołu, że popiera ten wniosek.

Radny **Roman Jasiakiewicz** powiedział, że chciałby zwrócić się z prośbą, wnioskiem do pana marszałka, a chodzi o dyskusję, która toczyła się w listopadzie, w grudniu i powstała nowa idea w związku z Powstaniem Wielkopolskim, że w środowiskach pielęgnujących pamięć o tym powstaniu w 1918-1919 r. oraz jego uczestnikach zrodziła się idea nazwania odcinka trasy ekspresowej S5 biegnącego przez tereny województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego – trasą bądź szlakiem, to do uzgodnienia, Powstania Wielkopolskiego na wzór Autostrady Wolności między Łodzią a Warszawą. Uważa, że jest to idea ze wszech miar słuszna. Znaczący zagadnienia nie mają bowiem wątpliwości, że Powstańcy Wielkopolscy wyzwalaając spod pruskiej okupacji z terenu dzisiejszej Wielkopolski, Pomorza postawili uczestników podczas konferencji pokojowej w Paryżu, przed faktem dokonanym. A dla nas współczesnych, mając w pamięci, że jest to jedyne zwycięskie powstanie, spoczywa obowiązek troski o pamięć tych, którzy w tych powstańczych walkach zmagali się i ginęli. Tę troskę wykazując w swych niepublicznych deklaracjach, bo takie rozmowy były prowadzone, członkowie rad gmin i powiatów obu województw, na terenie których toczyły się powstańcze boje, przez które dziś przebiega trasa S5. Dodał, że Inowrocław jest trochę z boku, ale sądzi, że wybudowanie drogi krajowej nr 25, także będzie dobrym przyczynkiem dla uczczenia pamięci tego co było w Inowrocławiu. Chodzi konkretnie o przebieg tej trasy

S5 od gminy Białe Błota, jest to węzeł Bydgoszcz – Błonie a skończywszy na gminie Rydzyna węzeł Kaczkowo. Podkreślił, że byłby bard rad, gdyby pan marszałek zechciał rozważyć autorytetem urzędu i samorządu województwa, wystąpienie do dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad pana Tomasza Żuchowskiego, bo wstępne rozmowy z dyrektorem oddziału w Bydgoszczy z panem Sebastianem Borowiakiem, sam prowadził osobiście w grudniu w zeszłym roku. Nie ma żadnego oporu, sugerował takie wystąpienie. Uważa, że z grzeczności należałoby poinformować ministra Andrzeja Adamczyka. A byłoby to bardzo dobre zamknięcie pewnych działań pamięci, które dla tego terenu są niezmiernie ważne. W przebiegu tej trasy S5 od gminy Białe Błota, jest to węzeł Bydgoszcz – Błonie a skończywszy na gminie Rydzyna węzeł Kaczkowo. Serdecznie polecił łaskawej pamięci to wystąpienie dyrektora generalnego.

Radny **Jarosław Katulski** powiedział, że chciałby w pełni poprzeć głos pana radnego Romana Jasiakiewicza. A gdyby przypadkiem z jakiegokolwiek powodu, nie podejrzewa aby były, ale pojawiły się jakieś problemy z komunikacją zarządu województwa a Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad, która z jakiegoś powodu niezbyt chętnie te inicjatywę by przyjęła, to jest droga wojewódzka, nasza, która łączy województwo kujawsko-pomorskie z wielkopolskim. To jest droga, która biegnie z Nakła przez Kcynię do Wągrowca – to jest droga wojewódzka przez tereny na których powstanie się odbywało i nawet w Kcyni, ma siedzibę jedno ze stowarzyszeń, które zrzesza ludzi upamiętniających do dzisiaj sławę Powstańców Wielkopolskich. To rozwiązanie rezerwowe.

Radny **Roman Jasiakiewicz** ad vocem powiedział o dobrym duchu tego przedsięwzięcia doboszu Powstania Wielkopolskiego prof. Marku Jelenieckim.

Marszałek **Piotr Całbecki** powiedział, że chciałby również poprzeć ten wniosek i na pewno wystąpimy z takim poparciem dla tej inicjatywy do władz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, do Wągrowca. Dodał, że my nie mamy, niestety, jako właściciele dróg możliwości nadawania nazw, bo jest to kompetencja, która należy do samorządów lokalnych czyli do gmin, ale możemy do nich wystąpić, aby w trybie indywidualnym cały ten odcinek na obszarze przez który przebiega nasza droga, tak nazwać. Nie musimy tu się o tym przekonywać.

Na koniec zaprosił i zachęcił do uczestniczenia w wielu ważnych spotkaniach. 31.05. w inauguracyjnym posiedzenia Komitetu Regionów Komisji NAT, a potem 2.06. – na koncert epilog wieńczący Rok Kopernikański.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** zaprosiła w imieniu swoim i pana marszałka na uroczystą sesję sejmiku do Włocławku 7.06.23 r. z okazji Święta Województwa. Będzie to doskonała okazja, by używać zaimka- my. Radni otrzymali zaproszenie.

Radny **Michał Czepek** złożył życzenia z okazji święta samorządu terytorialnego, które miało miejsc 27.07. Podziękował wszystkim za doskonałą współpracę.

Więcej głosów nie było w tym punkcie.

W związku z wyczerpaniem porządku obrad, przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska**, dziękując wszystkim za obecność, zakończyła obrady LVII sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego VI kadencji.

Do protokołu dołączono:

- listy wydruków głosowań

Protokół sporządziły:

Maryla Majtczak (punkty: 1-5, część 7, 8-30)

Anna Sobierajska (punkty: 6, część 7)